

İçindekiler

---

3 RAPOR HAKKINDA

4 CEO'NUN MESAJI

6 YÖNETİM VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

6 Kurumsal Yönetim Yapısı

6 Risk Yönetimi

7 İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele

11 İç Kontrol ve İç Denetim

11 Sürdürülebilirlik Yönetimi

14 Paydaş Katılımı

16 TÜKETİCİ DENEYİMİ

16 Müşteri Memnuniyeti

17 Marka Algısı

18 İNOVASYON

18 Ar-Ge Yönetimi

19 Dijital Dönüşüm

21 Araçlarda Dijitalleşme

21 Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu

22 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

22 Sürdürülebilir Mobilite Çözümleri

24 Enerji Verimliliği ve Emisyonlar

26 ÜRETİM

26 Dünya Klasında Üretim ve Kalite

27 Çevre Yönetimi

29 ÇALIŞMA ORTAMI

30 İnsan Hakları

30 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

31 Çalışan Gelişimi

32 Sosyal Yaşam

32 İş Sağlığı ve Güvenliği

34 DEĞER ZİNCİRİ

34 Tedarik Zinciri Yönetimi

36 Yetkili Bayi ve Servis Ağı

37 KURUMSAL VATANDAŞLIK

37 Yerel Ekonomiye Katkı

37 Toplumsal Yatırımlar

40 PERFORMANS VERİLERİ

40 Ekonomik ve Operasyonel Göstergeler

41 Çevresel Performans Göstergeleri

42 Sosyal Performans Göstergeleri

44 Çalışan Demografisi

46 GRI İÇERİK İNDEKSİ

54 BAĞIMSIZ DENETİM

60 YASAL UYARI VE KÜNYE

Rapor Hakkında

102-45
102-46
102-47
102-48
102-49

Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda 2013 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz sürdürülebilirlik raporlaması uygulamalarımızın beşincisini teşkil eden bu rapor ile sürdürülebilirlik yolculuğumuzda gerçekleştirdiğimiz çalışmaları, yönetsel yaklaşımlarımızı, faaliyetlerimizin sosyal, ekonomik ve çevresel etkilerini, performans sonuçlarımızı ve hedeflerimizi paydaşlarımızla bir kez daha paylaşıyoruz. Bu rapor ile başta yatırımcı ve hissedarlarımız, çalışanlarımız, bayilerimiz, tedarikçilerimiz, iş ortaklarımız, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere tüm paydaşlarımıza en güncel ve bütüncül bilgiyi sunmayı amaçlıyoruz.

Bu rapor, Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. 01.01.2017- 31.12.2017 tarihleri arasında gerçekleştirdiği çalışmaları kapsamaktadır. İştiraklerimiz olan Fer Mas Oto Ticaret A.Ş. ve Koç Fiat Kredi Finansman A.Ş. şirketlerine ait bilgiler, finansal veriler haricinde, aksi belirtilmediği takdirde raporlama kapsamında dahil edilmemiştir.

Bu rapor, GRI Standartları: "Temel" seçeneğine uyumlu olarak hazırlanmıştır. Raporun içeriğinin belirlenmesinde, sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi çalışması neticesinde elde ettiğimiz konu portföyü temel aldık. Bazı öncelikli konularda şirket bilgilerinin yanında ilgili paydaşlara yönelik performans sonuçlarına da yer verdik. Rapor kapsamında yer alan verilerin hazırlanmasında GRI Raporlama Standardı'nda belirtilen göstergelerin yanında okuyucuya daha kapsamlı ve bütüncül bir analiz olanağı sunmak adına sektör genelinde kabul gören performans değerlendirme kriterlerinden de yararlandık. Gelecek raporlama çalışmalarımızı da aynı rehber metodolojiyi talip ederek yıllık planda gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

Geçmiş dönemlere ait sürdürülebilirlik raporlarına, Tofaş Sürdürülebilirlik Raporu 2017 yayınının PDF versiyonuna ve rapor içeriğine yönelik detaylı bilgiye www.tofas.com.tr adresinden erişebilirsiniz.

CEO'nun Mesajı

Dünya ekonomisi açısından zorlu ancak küresel ölçekte yatırım, ticaret ve sanayi üretiminde artışların kaydedildiği bir yılı geride bıraktık. Küresel ekonomide yaşanan toparlanma otomotiv sektörüne de olumlu yansırken Türkiye’de 2017 yılı otomotiv üretimi bir önceki yıla göre %13 artış gösterdi. Biz de Tofaş olarak, tarihimize rekorlarla geçen 2016 yılının ardından 2017 yılında da üretimde liderliğimizi devam ettirdik. Ürettiğimiz 384 bin araç ile sanayi üretiminin %23’ünü gerçekleştirirken, Türk otomotiv tarihinin en yüksek üretim hacmine ulaştık.

Ekonomik performansımızın yanı sıra kurumsal sürdürülebilirlik performansımızı da her yıl daha ileriye taşımaya devam ediyoruz. 2017 yılında

gerçekleştirdiğimiz kurumsal yönetim çalışmaları göz önünde bulundurularak SPK kurumsal yönetim notumuz 9,15 düzeyine yükseltildi. Sürdürülebilirlik yönetimi anlayışımız ile uluslararası değerlendirme kuruluşu EIRIS’in Borsa İstanbul bünyesinde yaptığı kapsamlı değerlendirmede, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi’nde yer almaya devam ettik.

Gerçekleştirdiğimiz Ar-Ge yatırımlarıyla şirketimizi teknoloji ve ürün geliştirme alanlarında ileriye taşımaya devam ediyoruz. Avrupa Komisyonu Ortak Araştırma Merkezi’nin Ar-Ge Yatırımları Skor Listesi’nde 2017 yılında üçüncü kez Türkiye’den ilk sırada yer almayı başarırken; listede 12 basamak birden yükseldik.

WCM yönetim modelinde ilk sırada yer alan iş sağlığı ve güvenliği alanında performansımızı sürekli iyileştirerek FCA bünyesinde örnek gösterilen uygulamalara imza atıyoruz. Dünya Klasında İş Güvenliği faaliyetlerine başladığımızdan bu yana, Kayıp Günlü Kazalanma frekansımızı %90 oranında azaltarak 0,08 seviyesine getirdik. Tüm çalışanlarımızın ortak sorumluluğu kabul ettiğimiz iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitimlerimizi aralıksız sürdürüyoruz. 2017 yılında, toplam 73.016 kişi*saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi gerçekleştirdik.

Sürdürülebilir iş başarımızda en önemli rolü oynayan çalışanlarımızın bilgi ve becerilerini çok yönlü olarak desteklemeye devam ediyoruz. Raporlama döneminde, Tofaş Akademi bünyesinde ofis çalışanlarımız ortalama 60 saat, saha çalışanları 12 saat eğitim aldılar.

Günümüzde en önemli küresel sorunların başında gelen iklim değişikliğinin getireceği risklerin bilinciyle hareket ediyor ve bu risklerin önüne geçmek amacıyla enerji verimliliği ve emisyon yönetimi konusunda sorumlu bir yaklaşım benimsiyoruz. Bunun yanında, üretim süreçlerimizi en az çevresel etki ile gerçekleştirmeyi amaçlıyoruz. 2017 yılında yürüttüğümüz verimlilik çalışmalarıyla, 72.633 GJ enerji tasarrufu ve buna bağlı olarak 5.918 ton CO₂ azaltımı sağladık. Araç başına enerji tüketimimizi ve emisyon miktarını azaltırken atık su geri kazanım çalışmalarımızla 63 milyon m³ suyun geri kazanımını sağladık.

İş başarımızın en önemli parçalarından biri olan tedarikçilerimizin performanslarını takip etmeye ve iyileştirmelerine destek vermeye devam ediyoruz. Tedarikçilerimizi 2017 yılında da ticari verimlilik, kalite, teslimat, çevre, iş sağlığı ve güvenliği, çalışan gelişimi konularının dahil olduğu kapsamlı denetim çalışmalarını izledik. Tedarikçi geliştirme çalışmalarını rekabet güçlerinin artırılmasına katkı sağladık.

Şirket kültürümüzün ve politikamızın en önemli unsurlarından biri olan kurumsal vatandaşlık anlayışımız doğrultusunda yerel ekonomiye katkı sağlamaya ve uzun soluklu sosyal sorumluluk projeleri yürütmeye devam ediyoruz. 2017 yılında eğitim, spor, kültür-sanat ve çevre alanlarında hayata geçirdiğimiz projelere 7 milyon TL kaynak ayırdık.

Tofaş olarak 50. yılımızı geride bırakırken, önümüzdeki yıllarda da performansımızı yükseltmeye devam etmeyi hedefliyoruz. Hedeflediğimiz noktaya, paydaşlarımızla birlikte erişeceğimize inanıyoruz. Sürdürülebilirlik yolculuğumuzda bize güç veren başta çalışanlarımız, hissedarlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olmak üzere, tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Cengiz Eroldu
CEO

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Yönetim ve sürdürülebilirlik anlayışımızın temelini ana hissedarlarımız Koç Holding ve Fiat Chrysler Automobiles'den aldığımız değer ve ilkeler oluşturmaktadır. İş etiği normlarına olan bağlılığımız, sorumluluk ve sürekli gelişim odaklı çalışma anlayışımızla sürekli yenileniyor ve sektöre öncülük ediyoruz.

Kurumsal Yönetim Yapısı

Tofaş Kurumsal Yönetim uygulamalarını, Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda şeffaf, hesap verebilir, adil ve sorumlu bir anlayışla yönetiyoruz. Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin her düzeyde hayata geçirilmesi için çaba gösteriyor, bu alandaki performansımızı ölçümleyerek raporlamalar yoluyla paydaşlarımıza sunuyoruz.

Tofaş Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulu, Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamında, Genel Kurul tarafından seçilen ve SPK düzenlemelerine uygun olarak, 2'si bağımsız olmak üzere 10 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO görevlerinin farklı kişilerce yürütüldüğü Yönetim Kurulu'muzda, icradan sorumlu tek Yönetim Kurulu üyesi CEO'dur.

Stratejik eğilimlerin tespiti ve yönetilmesi, risk yönetimi, erken uyarı ve kontrol sistemlerinin işlerliğinin sağlanması, kurumsal hedeflerin belirlenmesi, kurumsal yönetim ilkelerine uyumun sağlanması ve bu alanda beklenen performans ve sonuçların elde edilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi CEO ve şirket üst yönetiminin sorumluluğunda olup, doğrudan Yönetim Kurulu'na raporlanır. Çalışmalarını, Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürüten Kurumsal Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi, Yönetim Kurulu'nun faaliyet etkinliğinin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Aday Gösterme Komitesi ve Ücretlendirme Komitesi görevleri de Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilir.

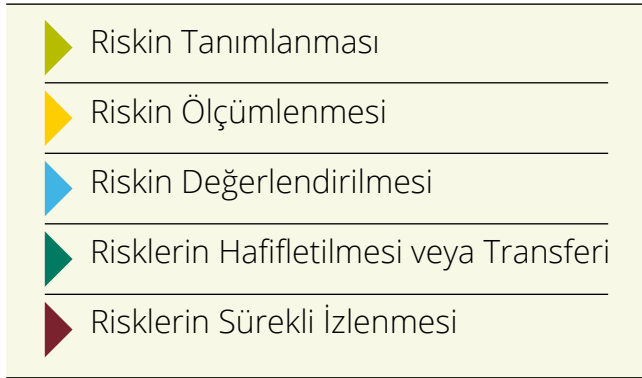
Tofaş kurumsal yönetim yapısı hakkında detaylı bilgiye <http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/KurumsalYonetim.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Risk Yönetimi

Tofaş'ta risk yönetimi süreçleri Yönetim Kurulu'nun sorumluluğundadır. Bu alandaki görev ve faaliyetler ilgili yasal mevzuata uygun olarak Denetim Komitesi ve Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi tarafından yerine getirilir. Komite'nin Yönetim Kurulu'na yaptığı raporlamalar doğrultusunda kurumsal risk stratejileri belirlenir. Risk yönetimi

konusu yıllık hedef yayılımı ve performans değerlendirme sisteminin de bir parçasıdır. Risk yönetimini, dünya genelinde kabul görmüş prensip ve adımların uygulanmasına ve yaygınlaştırılmasına dayalı olarak benimsediğimiz metodoloji kapsamında 5 ana adımda takip ederiz.

Sürdürülebilirlik riskleri Tofaş risk yönetim portföyünün 6 ana alanından birini oluşturmakta ve şirketin sürdürülebilirlik performansı üzerinde etkisi bulunan tüm konuları kapsamaktadır. Sürdürülebilirlik riskleri önleyici yaklaşımlarla belirlenerek elde edilen sonuçlar Risk Yönetim Politikası kapsamında raporlanır.

Tofaş Kurumsal Risk Yönetimi Politikasına <http://www.tofas.com.tr/tr/yatirimci/KarDagitimVeSirketBilgilendirmePolitikasi/SIRKETIMIZ-RISK-POLITIKASIVS.2014.pdf> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele

Tofaş olarak tüm faaliyetlerimize, kurum kültürümüzün temel taşlarını oluşturan iş etiği kurallarına bağlılık ile yolsuzluk ve rüşvete karşı "sıfır tolerans" anlayışı yön vermektedir. Etik değerlerimizi ve uymamız gereken kuralları "Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri" dokümanı ile düzenleriz. Yolsuzlukla mücadeleye bakış açımızı ise Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızda tanımlarız.

Söz konusu kural ve politikalarımızda, iş etiğine uygun davranılması, her türlü şirket varlığının ve bilgisinin korunması, çıkar çatışmasının önlenmesi, iş

ortaklıklarının kurulmasında dikkat edilmesi gereken hususlar, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konuları ele alınmaktadır. Bunun yanında ihlallerin bildirim için oluşturulan mekanizmalar ve ihlal halinde uygulanacak disiplin kuralları ve yaptırımlar da söz konusu dokümanların yapıtaşları arasında yer almakta ve süreç hassasiyetle takip edilmektedir. Ana hissedarlarımızdan Koç Holding'in imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin (UNGC) yolsuzlukla mücadele başlıklı 10. ilkesini de iş etiği ve yolsuzlukla mücadele yaklaşımımızın ayrılmaz bir parçası olarak kabul ederiz.

İş etiği ve yolsuzlukla mücadele kapsamında, Tofaş Etik Kurulu ve İç Denetim Müdürlüğü koordinasyonunda risk bazlı değerlendirme, izleme, denetleme, raporlama ve eğitim faaliyetlerini içeren bir uyum programı takip ederiz. Yolsuzlukların önlenmesi amacıyla iş süreçlerinde görevler ayrılığı ilkesi benimsenmiş, gerekli kontrol noktaları tanımlanmıştır. İş süreçlerinin ve kontrol noktalarının işlevselliği ve etkinliği İç Denetim Müdürlüğü'nün yapmış olduğu periyodik denetimlerle gözden geçirilmektedir. Bununla birlikte iş süreçleri ve şirketin finansal tabloları bağımsız denetim ekiplerince de yılda en az 2 defa denetlenmektedir.

Tofaş Yönetim Kurulu, şirket faaliyetlerinin yasal mevzuata, Tofaş Etik Kurallarına ve Tofaş Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasına uyumlu olarak yürütülmesinden birinci derecede sorumludur. Bu sorumluluk Yönetim Kurulu'nun görevlendirdiği Tofaş Etik Kurulu aracılığıyla yürütülür. Etik Kurul; CEO, Baş Hukuk Müşaviri, İnsan Kaynakları Direktörü ve ilgili diğer direktörlerden oluşmakta olup, 6 ayda bir ya da üyelerden herhangi birinin çağrısı üzerine toplanır. Tofaş Etik Kurulu, etik ilkelerin şirket içinde yayılmasından ve anlaşılmasından, iç ve dış paydaşlarla iletişimden, gerekli durumlarda revizyonundan, etkin yönetiminden, çalışan ve üçüncü kişilerin ihlal bildirimlerinin incelenmesi ve karara bağlanmasından, gerekli durumlarda soruşturma komisyonlarının kurulmasından ve kararların disiplin prosedürüne uygun olarak uygulanmasından ve ilgili mercilerin bilgilendirilmesinden sorumludur. İhlal hallerinde uygulanacak, sözleşme iptaline kadar varan yaptırımlar Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Personel Yönetmeliğinde düzenlenmektedir.

Tofaş Etik Kurulu aynı zamanda belirlenen rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikası ve etik kurallara

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

uyumun gözlenmesi ve denetiminden sorumludur. Söz konusu kural ve politikalara uyumla ilgili denetleme faaliyetleri Tofaş Etik Kurulu adına İç Denetim Müdürlüğü tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Etik kurallar, yolsuzluk ve rüşvet ile ilgili risklerin belirlenmesinde risk bazlı değerlendirme esas alınmaktadır. Risk bazlı değerlendirmelerde, gerçekleştirilen faaliyetin niteliği, gerçekleştirildiği yer, maruz kalınan iç ve dış riskler ve hâlihazırda iç kontroller gibi birçok unsur göz önünde tutulmaktadır. Maruz kalınan iç ve dış risklerin tespitinde yolsuzluk ve rüşvet riski önemli kriterler arasındadır. Örneğin kamu ve özel sektör tedarikçi ve müşterileriyle doğrudan işlem yapan birimler daha riskli addedilmektedir.

İç Denetim Müdürlüğü tarafından hazırlanan risk değerlendirmesi sonucuna göre gerekli görülen noktalarda iç kontrollerin etkinliğinin gözden geçirilmesi ve güçlendirilmesi için denetim planı hazırlanmaktadır. Hazırlanan denetim planı Denetim Komitesi'nin görüş ve onayına sunulmaktadır. Diğer taraftan hazırlanan risk bazlı değerlendirme sonucu nispeten daha riskli görülen birimler öncelikli olarak denetim planına dâhil edilmekte veya rutin olarak kontrole tabi tutulmaktadır. Gerçekleştirilen denetim faaliyetlerinde yolsuzluk ve rüşvet riskleri ele alınmakta, bu riskler bertaraf edici kontroller ile değerlendirilmektedir. Mevcut risklerle ilgili kontrollerin yetersiz görülmesi durumunda ilgili birimler tarafından düzeltici aksiyonlar devreye alınmaktadır. İç Denetim Müdürlüğü denetim faaliyetlerinin sonuçlarını yazılı ve sözlü olarak Genel Müdür ve Yönetim Kuruluna bağlı Denetim Komitesine sunar. Önemli şikâyet, sorunlar ve inceleme sonuçları İç Denetim Müdürlüğü ve Etik Kurul aracılığı ile yılda en az dört kere toplanan ilgili Yönetim Kurulu Komitelerinde değerlendirilerek gözden geçirilir. 2017 yılında yapılan denetimlerde herhangi bir rüşvet vakasına rastlanmamıştır.

Değerlerimizi ve etik ilkelerimizi korumayı, çalışma ilkelerine uygun hareket etmeyi tüm çalışanlarımızın sorumluluğu olarak görür ve yazılı taahhütlerini alırız. Bu kapsamda tüm çalışanlarımızla etik kurallarımız ile rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikamızın iletişimi gerçekleştirilmiştir. Mevcut çalışanlarımızdan almış olduğumuz yazılı taahhütlere ek olarak, aramıza katılan yeni çalışma arkadaşlarımıza etik kurallar ile rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikası imza karşılığı takdim edilmektedir. Bununla birlikte işe yeni giren

personele verilen zorunlu işe giriş eğitimlerinde etik kurallara da yer verilmeye başlanmıştır. Ayrıca Aralık 2017 tarihi itibarıyla mevcut personele periyodik olarak birim bazında etik kurallar hakkında bilgilendirme toplantıları programı uygulanmaya başlanmıştır. Raporlama dönemini içeren Aralık 2017'de toplam 35 kişinin katılımıyla ilk bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Etik kurallara gerekli önemin verilmesi ve çalışanların uyumunun sağlanması tüm üst ve orta düzey yöneticilerin asli sorumlulukları arasındadır. Tofaş çalışanlarının, etik kurallara uygun davranmaları nedeniyle şirketin uğrayacağı herhangi bir zarardan sorumlu tutulmayacağı Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızda açıkça belirtilmiştir. Çalışanlarımızın yanı sıra Yönetim Kurulu üyelerimizin, tedarikçi ve bayilerimizin kısaca tüm iş ortaklarımızın ve tüm paydaşlarımızın söz konusu kural ve politikalarımıza tam uyum göstermesi zorunludur. İş etiğine uyum ve yolsuzlukla mücadeleyi faaliyetlerimizin ayrılmaz bir parçası olarak görürüz ve sürekli iyileştirme için çaba harcarız.

İş etiği ve yolsuzlukla mücadele ile ilgili kural ve politikalarımızın iş ortaklarımızla iletişimini web sitemiz, süreli yayınlarımız gibi platformlar vasıtasıyla kesintisiz bir şekilde gerçekleştiririz. Etik davranış kuralları ve rüşvet konularını kapsayan online eğitimimizi alan tedarikçilerimiz ve bayilerimizden topladığımız geri bildirimlerle online eğitim programımız geliştirilmiştir. Ayrıca sürdürülebilirlik raporunda yer alacak konuların önceliklendirilmesi aşamasında bayi, tedarikçi ve sivil toplum kuruluşlarına da danışılmıştır. Buna göre ilgili paydaşlarımız iş etiği ve yolsuzlukla mücadele konularını %95 oranında en öncelikli konu olarak tespit etmişlerdir.

Çeşitli ticari iş ortaklıklarının kurulması, tedarikçi ve bayi gibi iş ortaklarının seçiminde rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konularını da içeren "due-dilligence" çalışmaları yürütüyor, ilgili kural ve politikalarımıza uyum gösterebilecek iş ortaklarını seçiyor ve ortaklığın kurulmasından önce etik uyum kriterlerini de içeren değerlendirmelere tabi tutuyoruz.

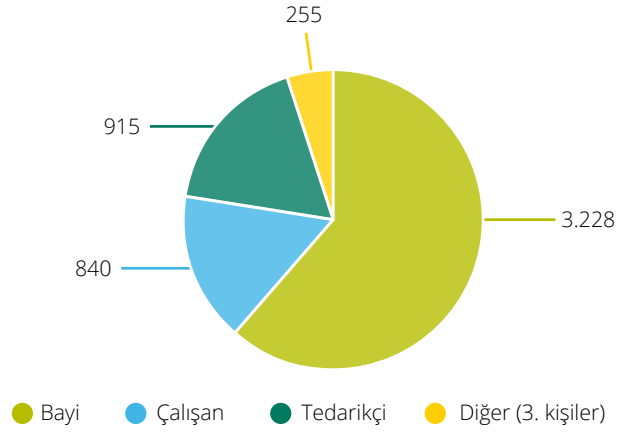
Mal ya da hizmet alınacak ya da temsil yoluyla iş göreceği olan firma seçimlerinde, şirket içi prosedürlerde belirlenmiş objektif kriterler gözetilmektedir. Söz konusu kriterler yolsuzluk

ve rüşvet riski gibi konuları da içermekte olup ön değerlendirmeler ilgili iş birimi ve satınalma birimi tarafından ortaklaşa yapılmaktadır. Kriterleri sağlayan firmalar arasından seçim yapılması ve ücretinin belirlenmesi aşamasında satınalma birimi tarafından alternatifler değerlendirilmekte ve Tofaş açısından en avantajlı olan firma ile çalışılmaktadır. Firma seçim metodlarında temel olarak adalet ve şeffaflık etik prensipleri benimsenmektedir. Söz konusu firmalara yalnızca Tofaş kural ve politikaları ile ilgili yasal düzenlemelere uygun hizmetleri karşılığında ödeme yapılmaktadır. Hizmet karşılığı ödemelerin uygunluğunu teminat altına almak amacıyla iş süreçleri üzerinde gerekli kontrol noktaları oluşturulmuş olup, İç Denetim Müdürlüğü tarafından da bu kontrol noktalarının etkinliği periyodik olarak test edilmektedir. İş ortaklarımız ile yaptığımız sözleşmelerde yasalara, etik davranış kuralları ve uygulama prensiplerine yer veriyor, uyulmaması halinde bunun bir fesih nedeni olacağını ifade ediyoruz. Buna ek olarak iş ortaklarının yolsuzluk ve rüşvetle mücadeleyle ilgili performansını takip ediyoruz. 2017 yılında iş ortaklarımızla ilgili tarafımıza ulaşan herhangi bir rüşvet ya da yolsuzluk vakası bulunmamaktadır.

Tofaş Etik Kurallarının tanınması ve benimsenmesi amacıyla Etik Kurallarımız ile Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızı kapsayan online eğitim ve hatırlatma faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Teorik bilgilerin yanında iş yaşamında karşılaşılabilecekleri vaka örneklerine de yer verdiğimiz eğitim programımız, sadece çalışanlarımızı değil, tedarikçi ve bayilerimizi de kapsamaktadır. 2017 yılsonu itibariyle 3.228'i bayi çalışanlarına olmak üzere toplam 5.238 kişiye online eğitim verilmiştir. 2016 yılında devreye aldığımız online eğitimler sayesinde rüşvet ve yolsuzlukla mücadele anlayışı konusundaki farkındalığın bir önceki raporlama dönemine göre daha da iyileştirildiği kanaatindeyiz (2018 yılının ilk çeyreğinde güncellemesi tamamlanan online etik eğitimi tüm çalışanlara zorunlu eğitim olarak atanmış ve Mart 2018 sonu itibariyle 226 personel bu eğitimi tamamlamıştır). 2017 yılında tüm çalışanlarımızdan çıkar çatışmasına sebep olacak bir durum içinde olup olmadıklarına dair beyanlarının yenilenmesi çalışması yapılmıştır.

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Online Eğitim Programı (2017 Yılsonu itibariyle kişi)

Şirketimizin rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politika, mekanizma ve raporlamalarının yeterliliği yılda en az bir kere Yönetim Kurulu Komiteleri tarafından bağımsız olarak değerlendirilmektedir. Rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konularında geliştirdiğimiz mekanizma, sistem ve prosedürler bu bağlamda Tofaş Yönetim Kurulu'na bağlı Denetim Komitesi tarafından bağımsız olarak değerlendirilmiş ve uygun bulunmuştur. Değerlendirme sonucuna web sitemizde kamuya açık olarak yayınlamış olan 01.02.2018 tarihli komite toplantı tutağında yer verilmiştir.

Yürürlükteki düzenlemelere ve şirketin kendi kurallarına uyumun sağlanması amacıyla kamu otoritelerinden, uluslararası veri sağlayıcı kuruluşlardan ve sosyal medya kaynakları gibi çeşitli kanallardan alınan bilgiler doğrultusunda oluşturulan kara listeye alınmış kişileri ve şirketleri takip ederiz. Prosedürlerimize göre rüşvet verdikleri bilinen veya şüphelenilen aracı, tedarikçi, yüklenici ve müşterilerin tespitini sağlar ve söz konusu taraflarla devam eden sözleşmelerin fesih sürecini başlatırız.

Etik Davranış Kuralları ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasına aykırı durumların tespiti için kolay erişilebilir ve açık bildirim kanalları oluşturulmuştur. Çalışan farkındalığı yaratmak adına, iletişim kanalları, belirli aralıklarla çalışanlara, tedarikçilere ve diğer paydaşlara hatırlatılmaktadır. Söz konusu kural ve politikalarımıza uymadığına inandıkları her türlü durumda çalışanlarımız, iş

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

ortaklarımız ve diğer tüm paydaşlarımız etikkurul@tofas.com.tr adresine isim belirterek veya anonim olarak bildirimde bulunabilmektedir. Bunun yanında şirketin kurumsal adresleri veya çalışanlarla ile paylaşılan bildirimler de değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Paylaşılan bilgilerin ve ilgili soruşturmanın gizliliği Etik Kurulun güvencesi altındadır. Etik Kurul ayrıca rüşvet ve yolsuzluk bildiriminde bulunan çalışanların ve paydaşların herhangi bir negatif duruma maruz bırakılmayacağını garanti eder. Bu husus, Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensiplerinde ve

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasında açıkça vurgulanmıştır.

2017 yılı içinde Şirketimizde rüşvet ile ilgili herhangi bir vaka yaşanmamış ve iletişim kanallarımızdan yapılan bildirimlerde de rüşvet ile alakalı bir konu tarafımıza aktarılmamıştır. 2017 yılı içerisinde şirkete yolsuzlukla ilgili herhangi bir iddia yöneltilmemiştir. 2017 yılında iletişim kanalları üzerinden Tofaş'a çeşitli konularda 14 adet bildirimde bulunulmuştur. Alınan bildirimlerin inceleme sonucu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

İletişim Kanallarına Ulaşan Bildirimler	2017	2016	2015
Disiplin Kararı Alınanlar	5	3	2
Uyumsuzluk Tespit Edilmeyenler	9	6	3
TOPLAM	14	9	5

Etik Kurallarımızda açıkça belirtildiği üzere, Tofaş olarak hiçbir siyasi veya ideolojik düşünce, eğilim ya da örgütlenmenin tarafı olmaz; siyasi parti, politikacı ve adayların faaliyet veya kampanyalarına doğrudan ya da dolaylı olarak aynı, maddi veya manevi destek vermeyiz. Kamu kuruluşlarıyla kurduğumuz şeffaf ilişkiler çerçevesinde karşılıklı bilgi alışverişinde bulunur ve sektörümüz hakkındaki bilgi taleplerine açık bir şekilde yanıt veririz. Bunun yanında, sektörel sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları aracılığıyla sektör geneline yönelik sorunları dile getirmek için çaba harcarız. Kamu kuruluşlarının müşteri konumunda olduğu ya da ihale alımının söz konusu olduğu durumlarda ise yasalara ve prosedürlere tam uyum prensibinden ödün vermeden serbest rekabet kuralları çerçevesinde hareket ederiz.

Şirketimiz, paydaşlarımızdan etik uyum, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ile ilgili gelen her türlü fikir, görüş ve önerileri titizlikle değerlendirmekte ve mevcut uygulamalarına entegre etmektedir. Bu kapsamda yolsuzluk ve rüşvetle mücadele ve önlemleri konusunda ülkedeki en faal platform

ve sivil toplum örgütü olan TEİD (Etik ve İtibar Derneği) ile işbirliği içerisindedir. Rüşvetle mücadele mekanizmaları konusunda paydaşlardan şirketimize bilgi akışı sağlanmasında TEİD önemli bir rol oynamaktadır. Şirketimiz yöneticilerinden 2 kişi TEİD yönetim kurulunda aktif olarak görev yapmaktadır. TEİD'in yolsuzlukla mücadeleye ilişkin bilgi ve görüşlerin paylaşıldığı etkinlikleri, İç Denetim Müdürlüğü tarafından da katılım sağlanarak yakından takip edilmektedir. TEİD'den alınan destekler için üyelik ücreti haricinde ilave bir ücret ödenmemektedir.

Şirketimizin yolsuzlukla mücadele programı ve raporlama sisteminin etkinliği yıllık olarak TEİD tarafından OECD ve BM'in konu ile ilgili en iyi uygulama rehberleri baz alınarak hazırlanmış olan "Yolsuzlukla Mücadele Programı Etkinlik Anketi" ile değerlendirilir ve geliştirme önerilerine uygun olarak geliştirilir. Şirketimiz aynı zamanda bu alandaki uluslararası gelişmeleri takip etmek üzere TEİD, BM, OECD ve B20 çalışma gruplarına üye ve aktif katılımcıdır.

Şirketimiz yolsuzlukla mücadele alanında sektöre öncülük etme amacına uygun olarak Avrupa'nın bu alandaki en büyük yolsuzlukla mücadele kolektif eylemine katılmıştır. "İş Etiği Ortak İlkeler Beyanı"nın 140 imzacısı arasında olan TOFAŞ otomotiv sektöründen ilk ve tek imzacı olma sıfatını sürdürmekte ve büyük tedarikçilerimizi de aynı kolektif eyleme katılımları yönünde teşvik etmektedir.

Tofaş İş Etiği Kuralları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası ve konuya yönelik diğer işleyiş detaylarına <http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/KurumsalYonetim/TofasEtikKurallari.aspx> adresinden ulaşabilirsiniz.

İç Kontrol ve İç Denetim

Tüm süreçlerimizde etkin bir iç kontrol mekanizması oluşturmak, sorumlu ve sürdürülebilir yönetim anlayışımızın temel unsurlarından biridir. İç kontrol sistemlerimiz ile koyduğumuz hedeflere ulaşılmasını güvence altına alır, faaliyetlerimizin etkinliği ve verimliliği, raporlamaların güvenilirliği, mevzuata uyum ve varlıkların korunması için gerekli önlemleri alırız.

İç kontrol sistemimiz uluslararası standartlar ve en iyi uygulamalar göz önünde bulundurarak tasarlanmış ve tanımladığımız politika, prosedür, talimatlar ile iş süreçlerimize entegre edilmiştir. Çalışanlarımızın da iç kontrol süreçlerine yönelik sorumluluğa, bilgiye, yeteneğe ve yetkiye sahip olmasına önem veririz.

İç kontrol sistemlerinin etkinliği Tofaş İç Denetim Müdürlüğü ve dışardan alınan denetim hizmetleri vasıtasıyla değerlendirilmektedir. Dışarıdan alınan denetim hizmetleri içinde Koç Holding ve FCA'ya bağlı denetim ekipleri tarafından yapılan denetimler, Genel Kurul tarafından belirlenmiş bağımsız denetim şirketleri ve konu bazlı alınan diğer hizmetler yer almaktadır. Yapılan denetimler neticesinde, iç kontrol sistemimizde iyileştirme alanları tespit edilmesi halinde, gerekli geliştirme faaliyetleri ilgili birimler tarafından hızlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

İç Denetim Müdürlüğü'nün amaç, yetki ve sorumlulukları İç Denetim Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Müdürlük doğrudan CEO'ya bağlı olup şirket içindeki diğer birimler ile hiyerarşik

bağı bulunmamaktadır. Bu sayede denetçilerin bağımsızlığı ve objektifliği güvence altına alınmaktadır. İç denetçilerin analitik düşünme yetisine ve mesleğin gerektirdiği ahlaki değerlere sahip olmalarına, güçlü iletişim becerileri ve denetim tekniklerine hâkim olmalarına özen gösterilir. İç denetçilerin bilgi, beceri ve vasıfları mesleki gelişim çalışmalarıyla sürekli güçlendirilmektedir.

Yönetim Kurulu'na bağlı Denetim Komitesi, iç denetim sistemlerinin etkinliğinden, işleyişinin değerlendirilmesinden ve geliştirmeye yönelik alınacak aksiyonların Yönetim Kurulu'na raporlanmasından sorumludur.

Denetim faaliyetleri kapsamında birimler arası denetim de söz konusudur. Birim temsilcileri belli konularda uzmanlaşarak diğer birimleri uzmanlık alanları doğrultusunda değerlendirmektedirler. Şirket içi denetimlerin yanı sıra bayi ve tedarikçi faaliyetlerine yönelik düzenli denetim çalışmaları yürütürüz. Çevre, çalışma ve üretim koşulları, etik ve kalite gibi sürdürülebilirlik konularına yönelik denetimler gerçekleştiririz.

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Tofaş olarak, sürdürülebilir ve değer üreten bir yönetim modeli oluşturmayı temel önceliğimiz kabul ederiz. Tofaş'ta sürdürülebilirlik yönetimi kurumsal risk yönetiminin altı ana başlığından biri olup, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi sorumluluğundadır. Çalışmalara yönelik raporlama Kurumsal Yönetim Komitesi'ne yapılarak sürdürülebilirlik faaliyetlerimiz hakkında Yönetim Kurulu düzeyinde bilgi akışı sağlanır. Böylece, sürdürülebilirlik konusu Yönetim Kurulu'nun gündeminde olup Yönetim Kurulu üyelerince değerlendirilir. Buna bağlı olarak, başta CEO olmak üzere üst yönetimin sürece dahil olduğu ve ilgili direktörlükler ve birimlerce yürütülen faaliyetler Sürdürülebilirlik Ekibi tarafından koordine edilerek söz konusu Yönetim Kurulu Komitelerine de raporlama yapılır.

Tofaş'ta sürdürülebilirlik konusu sürdürülebilirlik yaklaşımımızın genel ilkelerini içeren "Tofaş Sürdürülebilirlik Politikamız" çerçevesinde

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

yönetilmektedir. Sürdürülebilirlik stratejilerimiz Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından belirlenmekte ve takip edilmektedir. Sürdürülebilirlik yönetimine yönelik stratejik planların hayata geçirilmesinden, performans sonuçlarının sürdürülebilirlik raporu vasıtasıyla raporlanmasından Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu sorumludur.

Tofaş Kurumsal Sürdürülebilirlik Politikasına <http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/Politika.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Tofaş Sürdürülebilirlik Yönetimi Organizasyonu

CEO Yönetim Kurulu Üyesi

Sürdürülebilirlik Komitesi

- Başkan: Fabrika Direktörü
- Finans Direktörü
- İnsan Kaynakları Direktörü
- Kurumsal İlişkiler Direktörü
- Bilgi ve İletişim Direktörü
- Dış İlişkiler Direktörü
- Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği Müdürü (EHS)

Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu

- Başkan: Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği (EHS) Müdürü
- (OHSAS 18001 - ISO 14001 - ISO 14064 - ISO 50001)
- Çevresel Sistemler Yöneticisi
- Sağlık ve İş Güvenliği Yöneticisi
- İnsan Kaynakları Yöneticisi
- Kurum İletişimi Yöneticisi
- Kurumsal Yönetim ve Paydaş İlişkileri Sorumlusu
- Stratejik Yönetim Süreci ve İş Geliştirme Sorumlusu
- Tedarikçi ilişkileri Satınalma Sorumlusu
- Üretim Direktörlüğü Sorumlusu
- Tedarik Zinciri Sorumlusu
- Satış Sonrası Sorumlusu
- AR-GE Sorumlusu

Sürdürülebilirlik Öncelikleri

Tofaş sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi çalışması, GRI Standartları'nın rapor içeriğini belirlemeye yönelik genel hatlarını tanımladığı bütünlük, sürdürülebilirlik kapsamı, öncelik ve paydaş kapsayıcılığı ilkeleri temel alınarak hazırlanmıştır. GRI Standardı'nda yer alan unsurlar konu evrenimizin büyük bir kısmını oluştururken, sektörümüzü yakından ilgilendiren konulara da yer verilmiştir. Sürdürülebilirlik öncelikleri belirlenirken çevresel, sosyal ve ekonomik sorunları ele alan evrensel hedefler bütünü olarak tanımlanan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri de (Sustainable Development Goals) göz önünde bulundurulmuştur.

Sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi sürecinde iç ve dış paydaşların karar alma mekanizmalarına katılımını sağlamak amacıyla bir dizi çalışma yürütülmüştür. İlk aşamada, şirket yöneticilerine yönelik bir anket düzenlenmiştir. Daha sonra tedarikçi ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere paydaş gruplarımızın katıldığı ikinci bir anket düzenlenerek konu evrenimiz son haline getirilmiştir.

Sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi çalışması kapsamında, 40 konudan oluşan konu evreni ve 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi Tofaş orta ve üst yöneticileri tarafından yürütülen iki ayrı çalışma ile tek tek değerlendirmiştir. Ardından çalışmalar konsolide edilerek ele alınan konuların Tofaş operasyonlarıyla ilgisi değerlendirilmiştir. Son aşamada ise Tofaş operasyonlarının bu konulardaki etki düzeyi ve paydaş beklentisi parametreleri göz önünde bulundurularak öncelikler belirlenmiştir. Tüm bu çalışmalar sonucu ortaya çıkan tablo paydaşlarımızın görüşlerine göre, anket sonucunda belirlenen öncelikli konular ile ilişkili Tofaş ana süreçlerini göstermektedir.

102-46

	Tofaş Sürdürülebilirlik Öncelikleri	Tedarik Süreçleri	Üretim Süreçleri	Dağıtım Süreçleri	Pazarlama ve Satış Süreçleri	Satış Sonrası Süreçleri
Yönetişim Öncelikleri	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele	x	x	x	x	x
	Değer Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi	x	x	x	x	x
Çevresel Öncelikler	İklim Değişikliği	x	x	x		
	Enerji Tüketimi	x	x	x		
	Sera Gazı ve Diğer Emisyonlar	x	x	x		
	Çevre Dostu Malzeme Kullanımı ve Atık Yönetimi	x	x	x		
	Ürün, Süreç, Mobilite Modeli İnovasyonu		x			
	Elektrikli/Alternatif Yakıtlı Araçlar		x		x	x
	Araç Yakıt Tüketimi		x		x	x
Ekonomik Öncelikler	Dijitalleşme		x		x	x
	Müşteri Memnuniyeti		x		x	x
	Ürün ve Hizmet Kalitesi		x		x	x
	Marka Algısı		x		x	x
	Tedarikçi ve Bayi İş Başarısı	x			x	x
Sosyal Öncelikler	İş Sağlığı ve Güvenliği	x	x			
	Yetenek Yönetimi ve Mesleki Eğitim	x	x			
	İşyerinde İnsan Hakları	x	x			
	Kadın İstihdamı, Çeşitlilik, Eşit Fırsatlar		x			
	İş Hayatı - Özel Hayat Dengesi		x			
	Araç ve Trafik Emniyeti		x		x	x

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

102-40
102-42
102-43

Paydaş Katılımı

Sorumlu yönetim anlayışımız gereği etki alanımızda yer alan paydaş grupları ile şeffaflığa ve hesap verebilirliğe dayalı bir iletişim kurarız. Bu kapsamda, faaliyetlerimize ilişkin olarak paydaşlarımızın görüşlerine başvuruyor ve paydaşlarımızı faaliyetlerimiz hakkında bilgilendiriyoruz. Paydaşlarımızla ortak amaçlarımız doğrultusunda birlikte hareket etmeye yönelik çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Çalışmalarımızı hedef paydaş grubunun niteliklerini göz önünde bulundurarak planlıyoruz.

İşbirliği gerçekleştireceğimiz paydaş grubunun seçiminde Tofaş ile benzer etik çalışma ilkelerini ve çalışma kültürünü benimseyen, ortak hedeflere yönelen ve çözüm odaklı kurum ve kuruluşları öncelikli olarak tercih ediyoruz. Bunun yanında, sivil toplum kuruluşları ve meslek kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde hareket ediyor, bu kuruluşların üyesi oluyor ve yönetimlerinde görev alıyoruz.

Tofaş Paydaş Günü

2017 yılında, paydaşlarımızın bizden beklentilerini daha iyi anlayabilmek, çalışmalarımız hakkındaki görüşlerini öğrenebilmek amacıyla düzenlediğimiz "Paydaş Günü"ne, raporumuzun hazırlık sürecinde önceliklendirme anketimize yanıt veren paydaşlarımız başta olmak üzere; STK temsilcileri, Koç Holding ve sanayi kuruluşlarından temsilcileri davet ettik. Organizasyon kapsamında, 2014'ten beri devam eden faaliyetlerimizi, uygulamalarımız ve raporumuza yönelik değerlendirmeleri paylaştık. İkinci bölümde ise tüm katılımcılar ile "Paydaşlarımız Bizden Ne Bekliyor" başlıklı çalıştayı gerçekleştirdik. Çalıştayda, paydaşlarımız öncelikli konularımızı değerlendirerek rapora yönelik beklentilerini dile getirdiler. Sürdürülebilirlik çalıştayından elde ettiğimiz geribildirimler doğrultusunda raporumuzu geliştirdik.

Paydaşlarla İletişim Uygulamaları

PAYDAŞ GRUBU	UYGULAMA TÜRÜ VE SIKLIĞI
Çalışanlar	Anket ve Araştırmalar (çeşitli aralıklarla); Eğitim Faaliyetleri, Tofaş Etik İlkeleri, Kurumsal Portal, Duyuru ve İlanlar (sürekli); Öneri ve Ödüllendirme Sistemi (anlık); İSG Komiteleri, Çalışma Grupları ve Komiteler (değişen aralıklarda); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez); Performans Yönetimi ve Kariyer Gelişimi Toplantıları, Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Yönetim Toplantıları, İletişim Toplantıları, Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu, Çevre Günü (yılda bir kez); Çalışma Hayatı Değerlendirme Anketi (yılda bir kez);
Ana Hissedarlar	Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Yönetim Kurulu Toplantıları, Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda)
Azınlık Hissedarları	Yatırımcı Sunumları, Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Raporları (ihtiyaç durumunda)
Bayiler	Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Bayi Toplantıları, Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez), Bayi Eğitimleri (sürekli); Müşteri Memnuniyet Araştırmaları (yılda bir kez)
Tedarikçiler	Birebir Görüşmeler (Talep Üzerine); İSG Komiteleri (ayda bir kez); Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Tedarikçi İş Etiği İlkeleri (sürekli); Süreli İç Yayınlar (yılda 3 kez), Eğitim ve Gelişim Programları (sürekli); Tedarikçi Zirvesi
Ürün Son Kullanıcıları	Ürün Etiketleri ve Kullanma Kılavuzları (sürekli), Pazarlama İletişimi Çalışmaları (sürekli); Fuar Katılımı, Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Halk	Şikayet Sistemi, Toplumsal Proje, Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine); Bilgilendirme Toplantıları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez);
Sektörel Aktörler	Toplantı ve Görüşmeler, Proje ve İnsiyatifler (talep üzerine); Fuar Katılımı (yılda birkaç kez); Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Yönetimler	Toplantı ve Görüşmeler, Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez),
Kamu Kuruluşları	Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Bilgilendirme Raporları (çeşitli aralıklarla); Kamu Denetimleri (çeşitli aralıklarla/anlık); Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez);
Sivil Toplum Kuruluşları	Üyelikler (sürekli); Çalışma Grupları, Komite ve Yönetim Kurulu Üyelikleri (dönemsel); Ortak Proje ve İnsiyatifler, Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu; Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Üniversiteler ve Akademisyenler	Burs ve Staj Olanakları, Akademik Kongre ve Seminer Katılımı (sürekli); Ar-Ge Proje Ortaklıkları, Sponsorluk ve Destekler; Akademik Araştırma ve Yayınlar Destek; Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu; Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez);
Çalışan Aileleri	Bilgilendirme Çalışmaları (sürekli); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez); Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Çevre Günü (yılda bir kez)
Fikir Önderleri	Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Medya	Röportaj ve Söyleşiler, Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Basın Bültenleri, Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu, Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)

Tüketici Deneyimi

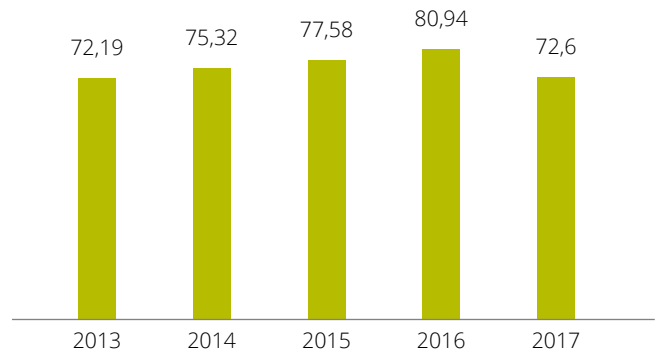
102-44

Müşteri beklenti ve ihtiyaçlarına yanıt veren ürün ve hizmetlerle müşterilerimize üstün tüketici deneyimi sunuyoruz. Tüketici deneyimini sürekli iyileştirerek araçlarımızın değerini tüketim süresince de korumasını sağlıyor, böylelikle müşterilerimiz için katma değer üretiyoruz. Yürüttüğümüz çeşitli araştırmalarla müşterilerimizin memnuniyet düzeyini, markamız, ürün ve hizmetlerimiz hakkındaki görüşlerini değerlendiriyoruz.

Müşteri Memnuniyeti

Ürün ve hizmetlerimizi tasarlarken müşterilerimizin beklenti ve gereksinimlerini göz önünde bulunduruyoruz. Hedef pazarların gereksinimlerine sahip araçların, belirlenen marka ve model çeşitliliğine uygun olarak, yüksek kalite koşullarında üretimini sağlayarak müşterilerimizin memnuniyet düzeyini sürekli artırmaya çalışıyoruz. Tofaş şirket politikaları ve yasal uygulamalar çerçevesinde müşterilerimize çözümler sunmaya, müşteri ihtiyaçlarını karşılamaya ve müşteri haklarını her koşulda korumaya özen gösteriyoruz.

Müşteri Memnuniyeti Trendi* (%)

*2017 yılında, hesaplama yönteminde değişikliğe gidilmiştir.

102-44

Satış sonrası hizmet kalitemiz ve sağladığımız üstün tüketici deneyimiyle, Avrupa Müşteri Memnuniyeti Araştırması'nın en üst sıralarında yer alma hedefimiz doğrultusunda çalışıyoruz. Müşteri memnuniyetini satış ve satış sonrası süreçlerde de devam ettirmek, müşterilerimize daha yüksek hizmet kalitesi sunmak amacıyla bayi ve yetkili servislerimizle birlikte çalışarak gelişim planları hazırlıyoruz. Müşteri ilişkileri yönetim sistemlerimizle müşteri memnuniyetini sürekli iyileştirmeye çalışıyor ve tarafsız araştırmalarla memnuniyet düzeyini ölçümlüyoruz. Raporlama döneminde, Müşteri Memnuniyeti Skorumuz %72,6 olarak gerçekleşti. Memnuniyet düzeyinde bir önceki yıla kıyasla düşüş trendi gözlemlenmesinin nedeni hesaplama yönteminde yapılan değişikliktir.

Hızlı Servis Hizmeti

"Hızlı Servis" hizmetinde Tofaş'ın marka vaatlerinden biri olan "hız" ilkesi doğrultusunda, müşterilerin basit bakım/onarım ihtiyaçları için serviste işlem yaptırma sürelerinin azaltılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda "Hızlı Servis" randevusu alan müşterilere, hizmet kapsamında belirlenen işlemlerden birini talep ettiklerinde, en fazla 1 saat içinde araçlarını teslim almaları taahhüt edilmektedir.

Detaylar için link: <https://otomobil.fiat.com.tr/hizli-servis-randevusu>

Serviste Araç Durum Takip Uygulaması

Müşteri deneyiminden yola çıkarak tasarlanan uygulama kapsamında; müşterilerin servisteki araçlarının durumunu takip edebilmeleri ve anlık bildirim almaları amacıyla müşteri bekleme alanlarına dijital ekranlar konumlandırılmıştır. Bu ekranlar üzerinden müşteriler, araçları ile ilgili sürecin tüm aşamalarını anlık olarak izleyebilmektedirler.

Müşteri Memnuniyeti Politikamıza <http://www.tofas.com.tr/tr/hakkinda/Pages/Politikalarimiz/MusteriMemnuniyetiPolitikamiz.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden de yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Marka Algısı

Müşterilerin beklenti ve ihtiyaçlarını anlamak, ürün portföyüne yönelik memnuniyet düzeyini öğrenmek amacıyla FCA tarafından küresel çapta müşteri pazar araştırmaları yürütülmektedir. Tofaş olarak, küresel araştırmaların sonuçlarını yerel geribildirimlerle destekleyerek müşterilerimizin markamıza yönelik algısını bütünlüklü bir çerçevede değerlendiriyoruz.

Ürettiğimiz araçların, binek otomobil kategorisinde ekonomik, aile kullanımına uygun ve çevreci olması; hafif ticari araç kategorisinde ise teknik açıdan gelişmiş, yenilikçi, iş hayatına uygun ve fiyat fayda dengesi sunuyor olması, tüketicilerimiz nezdinde Fiat markasını ön plana çıkaran unsurlardır.

İnovasyon

İnovasyonu kurum kültürümüzün ve sürdürülebilir yönetim anlayışımızın bir parçası kabul ediyoruz. Dijitalleşme; ürün, hizmet ve süreçlerimizi yeniden şekillendirirken, müşteri odaklı teknolojik araştırma faaliyetlerimizle müşterilerimizin ihtiyaçlarını eksiksiz karşılama amacıyla çalışıyoruz.

Tofaş'ı geleceğe taşıyacak yenilikçi, farklı iş fikirlerine ulaşmaya ve bunları hayata geçirebilmeye odaklanıyoruz. Bu amaçla kurum içi girişimcilik ve inovasyonu teşvik eden programlar kurguluyoruz. Bunun yanında, açık inovasyon çalışmaları kapsamında paydaşlarla sürekli etkileşimde bulunarak işbirliği fırsatı yaratabilecek girişimlerle tanışıyor ve böylelikle kurum dışındaki yenilikçi fikirleri yakalıyoruz.

Çevik Takım

İnovasyon alanında doğru adımları atarak geleceği şekillendirmek anlayışımız doğrultusunda, şirkette farklı birimlerden çıkan yenilikçi fikirlerin desteklenip çalışmaların ilerleyebilmesi adına "çevik takım" adını verdiğimiz bir yapı kurduk. Projesi, fikri, iddiası olan ekiplerin üst yönetimi ikna edip, hızlıca bu fikirlerin devreye alınabilmesi için tam zamanlı çalışacak özel takımların kurulmasına kadar giden bir süreç tasarladık. Ekipler, müşterilerin beklentilerine cevap veren, teknolojiyi en etkin biçimde kullanan projelerin hızlı bir şekilde prototiplenip sahada son kullanıcı ile test edilerek doğrulanmasından ve devreye alınmasından sorumludur. Girişim mantığı ile çalışan ekipler projelerine yatırım almakta ve yalnız iş geliştirme modeli ile çalışmaktadırlar. Süreç kapsamında yıl içinde 2 proje çevik takım onayı almıştır.

Bir Fikrim Var

Paydaşlarımızdan yenilikçi fikirleri toplamak adına altyapımızı oluşturduk. Bir Fikrim Var programımız ile bayi ve servis ağıımızdaki çalışanlarımızdan yeni fikirleri alıyor, en başarılı 3 fikir sahibini ödüllendirerek bu fikirlerin devreye alınması için çalışıyoruz. Bu program sayesinde müşterilerimize en yakın paydaş grubumuz inovasyon çalışmalarımıza katkı sağlamış oluyor.

Ar-Ge Yönetimi

Ar-Ge vizyonumuz doğrultusunda teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek dünyanın her bölgesinde müşteri ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayan heyecan verici araçlar ve teknolojiler üretmeyi hedefleyerek çalışıyoruz. Araç geliştirmede Avrupa'yla rekabet edebilir seviyede bir altyapı oluşturan Tofaş Ar-Ge Merkezi'nde teknolojik üstünlüklerinin yanı sıra, yenilikçi mühendislik tasarım detaylarıyla da öne çıkan binek ve ticari araçlar geliştirerek ülke ekonomisine katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Tofaş Ar-Ge Merkezi; 700'e yakın çalışanı, bünyesindeki laboratuvarların yüksek teknolojisi ve çeşitliliğiyle FCA'nın Avrupa pazarlarına hizmet veren İtalya dışındaki tek Ar-Ge merkezidir.

2017 yılında, Ar-Ge harcamalarına 244 milyon TL kaynak ayırdık. Avrupa Birliği tarafından hazırlanan ve kuruluşların Ar-Ge'ye ayrılan yatırım tutarlarına göre sıralandığı listede bu yıl üçüncü kez üst üste yer aldık. Avrupa Komisyonu Ortak Araştırma Merkezi'nin 2017 Ar-Ge yatırımları Skor Listesi'nde 12 basamak yükselerek listeye 535. sıradan girdik.

Türkiye'nin ürün geliştirme merkezi olarak uluslararası arenada bilinirliğinin artmasının ve gelişim sağlayabilmesinin temel koşullarından biri Ar-Ge değer zincirinin tüm unsurlarıyla ele alınmasıdır. Tofaş olarak, ortak tasarım geliştirme, yerel mühendislik firmalarının örgütlenmesi ve üniversitelerle iş birlikleri konularına özel önem veriyoruz. Üniversite-sanayi işbirliği projelerinin teknoloji geliştirme çalışmalarına paralel yürütülmesi gerektiğine inanıyoruz. Tofaş Ar-Ge, 2016-2017 yıllarında 16 farklı üniversiteyle yaklaşık 120 projede ortak çalışmıştır.

TÜBİTAK ve Avrupa Birliği destekli olarak yürütülen pek çok araştırma projesinde yer alıyoruz. 2017 yılı itibariyle içinde yer aldığımız AB Araştırma Projeleri sayısını 16'ya çıkardık. Bu projeler kapsamında 200'ün üzerinde uluslararası proje ortağıyla çalıştık. 2017 yılında, 4 yeni H2020 proje başvurusunu kabul ettirme başarısını gösterdik.

Katma değer sağlayan yeni projeler ve yenilikçi fikirlerle patent başvuru sayısını her yıl artırmayı hedefliyoruz. Tofaş Ar-Ge Merkezi tarafından yürütülen yenilikçi çalışmalar sonucunda 2017 yılında 55 yeni patent başvurusu gerçekleştirdik.

BenimProjem

Ar-Ge çalışmaları kapsamında ürün ve mühendislik odaklı başlattığımız "BenimProjem"i Tofaş'ın tüm fonksiyonlarını kapsayan kurum içi girişimcilik programı olarak yeniden konumlandırdık. Program, çalışanların yaratıcılıklarını ortaya koyarak ticari hedeflerle yürütülen projelere katkıda bulunmalarına olanak tanımaktadır. Böylelikle çalışanların endüstriyel bir organizasyon içinde start-up mantığına benzeyen bir yaklaşımla çalışmaları sağlanmaktadır. Program kapsamında çalışanlara çeşitli eğitimler verilmekte ve beğenilen fikirler ödüllendirilmektedir.

Dijital Dönüşüm

Tofaş'ta dijitalleşme çalışmaları üründe dijitalleşme, endüstriyel süreçlerde dijitalleşme ve ticari alanda dijitalleşme olmak üzere üç ana alanda yönetilmekte, sürece yönelik çıktılar aylık toplantılarla üst yönetime aktarılmaktadır. Dijital dönüşüm çalışmaları kapsamında, dijital inisiyatifler müşteri yolculuğuna kattığı değer, yarattığı verimlilik, karlılık ve benzeri birçok yönden detaylı olarak değerlendirilmektedir. Öte yandan 2017 yılında yeni fikirlerin yönetimi de dijital dönüşüm sürecinde oldukça hız kazanmıştır. Çalışanlardan gelen fikirler belirli bir olgunluğa getirildikten sonra aylık üst yönetim toplantılarında değerlendirilmekte ve proje olarak el alınıp alınmayacaklarına karar verilmektedir.

2017 yılında endüstriyel alanda iç dijital inisiyatifler olarak kalite kontrol amaçlı çok kameralı yapay görme sistemi (Image Processing Station), 3D yazıcılarla ekipman yedek parçalarının üretimi ve "artırılmış gerçeklik gözlüklerinin" manuel lojistik operasyonlarında operatör yönlendirme sistemi olarak kullanımı projeleri devam etmiştir. ColloborativeRobot Projesi kapsamında (COBOT), üretim hattında insanlarla ortak alanda çalışabilecek orta yük kapasiteli işbirlikçi robotlara yönelik çeşitli projeler devreye alınmıştır. Bunun yanında, iç lojistiğe yönelik otonom araç geliştirilmesi için fizibilite ve modelleme çalışmaları sürdürülmüştür.

2017 yılı içinde hazırlıkları yapılarak başvuruları yapılan H2020 kapsamındaki "Endüstriyel Alanlarda Esnek, Güvenilir Ve Dayanıklı Robotik Parça Tutma Sistemi Geliştirme" konulu PICKPLACE Projesi ve "Otomotiv İmalatında Artırılmış Gerçeklik Gözlüğü Kullanımının Bilişsel Yüke Etkisinin Araştırılması" içerikli ARDEB projeleri yapılan değerlendirilmelerde fonlanmaya layık görülmüş ve projeler resmi olarak başlatılmıştır.

İnovasyon

Robotların montaj hatlarında kullanımının yaygınlaştırılması; ortak, verimli ve güvenli robot/insan çalışma ortamlarına yönelik iş modeli, yöntem, yazılım ve ekipman geliştirmek amacıyla AB Çerçeve Programı (FP7) kapsamında yürütülen Robopartner projesinin koordinatörlük görevi altında 2017 yılında, projeye ait kapanış raporunun hazırlanıp sunulmasına liderlik yapmıştır.

Dijitalleşme çalışmaları kapsamında öne çıkan bir diğer konu başlığı olan veri analitiği alanında raporlama döneminde yoğun olarak eğitimlere ve iç kaynakların yetkinliğinin artırılmasına başlanmıştır. Büyük veri üzerinde analitik proje çalışmaları 2017 yılında başlamış olup 2018 yılında da devam edecektir.

Tofaş olarak, iş süreçlerimizi dijital dönüşüm yoluyla yalınlaştırmaya devam ediyoruz. Bu kapsamda, dijitalleşmeyi İnsan Kaynakları süreçlerine de taşıdık. "Uçtan uca dijital işe alım" hedefiyle bu alanda yenilikçi çalışmalar planladık. 2017 yılında Eğitim Yönetim Sistemi, Online Ön-Son Test Sistemi, Mobil Uygulama ve Tideo gibi dijitalleşmede öncü işler devreye alınmıştır.

TofaşGO

TofaşGO, Tofaş'ın yaklaşık 10.000 kişilik tüm saha ve ofis çalışanlarını tek noktada toplayan, çalışanların hayatını kolaylaştıran, dijital dönüşüme örnek olarak şirket içi iletişime hız ve süreklilik kazandıran kurumsal mobil ve web portalidir. Uygulamanın en temel hedefi, çalışanlarla kurum arasındaki bağı ve iletişimi güçlendirmek, kuruma ilişkin bilgileri anlık olarak çalışanlara aktarmaktır. TofaşGO, pek çok insan kaynakları süreçlerini çalışanlar için tek bir mobil uygulama üzerinden erişilebilir hale getirmektedir.

TofaşGO, 2017 yılında Avrupa çapında farklı sektör ve kategorilerde gerçekleştirilen başarılı iletişim projelerinin ödüllendirildiği European Excellence Awards'ta "Yılın En İyi İtranet Projesi" seçildi. Yapılan anket sonucunda Tofaş çalışanlarının %70'i uygulamadan memnun olduğunu belirtti.

İnsan kaynakları süreçleri dışında ticari alanda da birçok dijital dönüşüm projesi üzerinde yoğun olarak çalışıldı. Bunların birçoğu müşteri deneyim yolculuğuna değer yaratacak projelerdi. Bayiler için dijital showroom (konfigüratör) teknolojisi, bayilere ek satış katkısı yaratacak mobil uygulamalar, otomobil kredisi için bayilere dijital mobil kredi uygulaması, nihai müşteriler için uçtan uca dijital kredi başvurusu projeleri 2017 yılının önemli dijital dönüşüm projeleri arasında yer aldı.

Araçlarda Dijitalleşme

Araçlarda dijitalleşme çalışmalarımız kapsamında, araçlar üzerindeki elektronik ünitelerin birbirleri arasında haberleşmesine yönelik çalışmalar yürütüyoruz. Bu çalışmaların en başında gelen; otomobil ile sürücüyü birbirine bağlayan yeni teknoloji "Fiat Yol Arkadaşım&Connect" üzerinde çalışmalar 2017 yılında yoğun olarak devam etti. Araç kullanıcıları ile araçlarını "bağlanabilirlik" (connectivity) teknolojisiyle birleştirmeyi hedefleyen bu proje, akıllı telefon veya bilgisayar aracılığıyla araç sahiplerinin otomobillerine uzaktan bağlanabilmelerine olanak tanıyor. Proje aynı zamanda Tofaş'ın, açık inovasyon tarafında, bir start-up işbirliği ile pazara sunduğu ilk ürün olma niteliği taşımaktadır.

Fiat Yol Arkadaşım & Connect

Dijitalleşme stratejilerimiz doğrultusunda, müşteri beklenti ve ihtiyaçlarından yola çıkarak oluşturulan Fiat Yol Arkadaşım Platformu müşterilerimizin araçları ile olan ilişkilerine ve Tofaş'ın müşteri iletişimine yeni bir boyut kazandırmak üzere tasarlanmıştır. Platform, müşteri beklentilerini daha doğru bir şekilde anlamayı ve buna uygun ürün ve hizmetler geliştirmeyi mümkün kılıyor. Platform sayesinde oluşacak veriler ile müşterilerimizi, hayatlarını kolaylaştıracak yeni fonksiyonlarla buluşturmayı hedefliyoruz. 2017 yılında yoğun olarak çalışmaları devam eden, Tofaş bünyesinde geliştirilen ve sınıfındaki ilk uzaktan erişim teknolojisi olan Fiat Yol Arkadaşım Connect projesi 2018 yılında tamamlanacaktır.

Fiat marka araç sahipleri platforma ücretsiz olarak giriş yaparak; araç özellikleri, servis geçmişleri, bakım hatırlatmaları, kampanya, kullanım kılavuzları, servis noktaları, acil durum numaraları gibi bilgilere erişebilmektedir. Müşterilerimiz, Fiat Yol Arkadaşım&Connect hizmetini satın aldıklarında ise araçları ile anlık bağlantı kurarak anlık ikaz bildirimlerine ulaşabilmektedirler. Araç üzerinden minimum enerjiyi kullanacak şekilde tasarlanan sistem bu bakımdan verimlilik avantajı da sağlamaktadır.

Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu

Tofaş olarak, FCA'nın "tüm yolcular için emniyet" vizyonunu benimsiyoruz. Müşteri odaklı teknolojik araştırma faaliyetlerimiz kapsamında, konfor ve güvenlik açısından sürücüye hizmet ve destek sunan akıllı taşıtlar geliştirme çalışmaları yürütüyoruz. Araçlarımızın ilgili pazarlardaki yasal düzenleme ve gerekliliklere tam uyumunu gözetiyoruz.

Müşterilerimizin emniyetli bir sürüş deneyimi yaşamaları ve herhangi bir kaza durumunu zarar görmeden atlatalmaları için araçlarımızı çok sayıda pasif emniyet sistemiyle donatıyoruz. Bundan önce, kazanın olmasını engellemek amacıyla araçlarımıza aktif emniyet sistemleri yerleştiriyoruz. Böylece sadece sürücü ve yolcuların değil, araç dışı ortamda trafikte seyreden diğer araç, yolcu ve yayaların da güvenliğini göz önünde bulunduruyoruz.

İklim Değişikliği

Tofaş olarak, günümüzde dünyamızın yüzleştiği en önemli sorunların başında gelen iklim değişikliğinin yaratabileceği çevresel, sosyal ve ekonomik risklerin ve üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle hareket ediyoruz. Çevre ve iklim sorumluluğu bilincini tüm değer zincirimizde yaygınlaştırmayı ilke ediniyoruz.

İklim değişikliği konusunun yönetiminden Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu sorumlu olup, raporlama CEO'ya yapılmaktadır.

Tofaş, 2017 yılında da CDP ye yanıtlarını sunmuş olup, yapılan değerlendirme sonucunda Climate Change programında B bandında yer almıştır. CDP Water programında ise değerlendirme notu "B Management" olarak gerçekleşmiştir.

Paydaşlarımızın iklim değişikliği konusunda bizden en önemli beklentisinin, daha düşük emisyon değerlerine sahip ya da alternatif yakıtların kullanıldığı araçların geliştirilmesi ve bir insan hakkı olan seyahat özgürlüğü ve taşımacılık operasyonlarının daha sürdürülebilir yöntemlerle gerçekleştirilmesine yönelik araçların üretilmesi olduğunun bilincindeyiz. Bu doğrultuda, araçlarda yakıt tüketiminin azaltılması çalışmalarımızla enerji tasarrufu sağlayarak emisyon salımını mümkün olan en düşük düzeye getirmeye çalışıyoruz. Aynı şekilde, dağıtım süreçlerimizde de enerji verimliliği sağlayacak çalışmalar yürütüyoruz. Bunun yanında FCA'nın yürüttüğü konvansiyonel motorlu araçlarda verimliliğin artırılması, alternatif yakıt sistemlerinin artırılması çalışmalarına önde gelen Ar-Ge ve üretim merkezlerinden biri olarak destek veriyoruz.

2011 yılını baz alarak, üretimden kaynaklanan sera gazı emisyonu salımımızı 2020 yılına gelindiğinde %30 düşürmüş olmayı hedefliyoruz.

İklim Değişikliği konusu hakkında detaylı bilgiye <http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/IklimDegisikligi/Politika.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Mobilite Çözümleri

Günümüz dünyasındaki değişikliklerle ve gelişen teknolojiyle birlikte müşterilerimizin yeni mobilite ihtiyaçlarına cevap veren teknolojiler geliştiriyor ve çözümler üretiyoruz. Kişilerin seyahat özgürlüğünün ve farklı mobilite ihtiyaçlarının sürdürülebilir yöntemlerle sağlanması için çalışıyoruz. FCA'nın tüketicilerde enerji tüketimine duyarlı davranışın oluşturulması konularında araştırma ve çalışmalarına destek veriyoruz.

Düşük Emisyonlu Araçlar

Tofaş olarak, çevre korumayı sosyal sorumluluğumuzun önemli bir parçası olarak kabul ediyoruz. İklim değişikliğinin giderek önem kazanmasıyla beraber FCA bünyesinde gerçekleştirilen düşük emisyonlu araçlar geliştirilmesinin mobilite çözümleri içerisindeki payı artmaktadır. Tofaş olarak, biz de bu çalışmalara destek veriyor ve konuyu sürekli bir gelişim alanı olarak görüyoruz.

Bu kapsamda oluşturduğumuz ve portatif emisyon ölçüm sistemi olarak tanımladığımız sistem, emisyon laboratuvarlarında yapılan ölçümleri gerçek yol koşullarında gerçekleştirmeye olanak sağlamaktadır. Bu testin yapılma amacı aracın emisyon laboratuvarlarında sabit koşullarda yapılan testlerin yerine gerçek yol koşullarını temsil eden trafik ortamında aracın emisyon sonuçlarını değerlendirmektir. PEMS kullanımı, binek araçlarda Türkiye’de ilk olarak Tofaş bünyesinde devreye girmiştir. Çıkan test sonuçları, araçların proje aşamasında motor yazılımlarına girdi oluşturmakta olup aynı zamanda emisyon laboratuvarımızın ölçümlerine referans oluşturmaktadır.

İlgili videoya linkten ulaşabilirsiniz:

<https://www.youtube.com/watch?v=BiiJwZj5WKY&feature=youtu.be>

2017 yılında, Ar-Ge harcamalarının 25 milyon TL’lik kısmı emisyon azaltımı projelerine harcanmıştır.

LiCON Projesi

2015 yılında, düşük emisyonlu araç geliştirme çalışmaları kapsamında hayata geçirilen LiCON 2017 yılında tamamlanmıştır. Konvansiyonel araçlarda geri kazanımlı frenleme yöntemini uygulayarak yakıt tüketimini ve CO₂ emisyonlarını azaltmayı hedefleyen proje kapsamında testlerle doğrulanmış prototip araç geliştirilmiştir.

Doblò 1.3 ve 1.6 Diesel Euro 6D Projesi

Avrupa normlarına çevreci araçlar geliştirilmek amacıyla 2016 yılında başlattığımız proje çalışmalarını 2017 yılında da sürdürdük. Proje kapsamında, Doblò 1.3 ve 1.6 dizel araçların motor, motor sistemleri ve elektrik mimarisi alanları başta olmak üzere tasarım ve tasarım doğrulama çalışmalarının yapılması, hem Euro6C hem de Euro6D emisyon gerekliliklerinin karşılanmasını hedeflendi.

Araçların emisyon değerlerinin yanı sıra, üretimde kullanılan hammadde miktarını araç emniyetini riske etmeyecek şekilde azaltarak, daha verimli kaynak kullanımı ve daha az atık tüketimi sağlayarak diğer çevresel etkilerin de azaltılmasına odaklanıyoruz.

Alternatif Yakıtlı Araçlar

Mobilite çalışmalarımız kapsamında odaklandığımız alanlardan biri de alternatif yakıtlı motorlara sahip araçların geliştirilmesidir. FCA’nın doğalgaz ve biyoyakıt gibi alternatif yakıt sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılmasına destek veriyoruz.

Dünyadaki elektrikli taşıt teknolojilerini yakından takip ediyoruz. Geliştirilen yenilikçi çözüm ve uygulamalarla bu teknolojilerin bütünleştirilmesi, elektrikli taşıt sistem ve bileşenlerinin yerli üretiminin sağlanması hedefiyle çalışmalar yürütüyoruz. Elektrikli araç motorları, ara yüzler ve çeşitli sistemlerin, CNG ve ANG yakıt sistemleri ile donatılmış araçlarda kullanılacak parça ve aksamaların geliştirilmesine yönelik projeler hayata geçiriyoruz.

IMPROVE Projesi

Tam elektrikli frenleme ile enerji geri kazanımında iyileştirme stratejimiz doğrultusunda 2013 yılında başlattığımız IMPROVE elektrikli araç elektroniği performans, yol verimlilik entegrasyonu ve yönetimi proje çalışmalarımıza 2017 yılında da devam ettik. Bu kapsamda, araç sistemleri ve alt yapılarına, araç kontrol yazılımı ve entegrasyonu, araç mekanik entegrasyonu, araç simülasyonları konularında çalışmalar yürüttük. Bu proje ile enerji tüketimini düşürerek menzili artırmayı, tam elektrikli frenleme sistemleri konusunda yetkinlik kazanmayı, bulut yapısı ile rota optimizasyonu ve enerji verimliliği sağlamayı hedefliyoruz.

İklim Değişikliği

Ev Menzil Elektrikli Araçlar İçin Menzil Artırıcı Motor Uygulaması

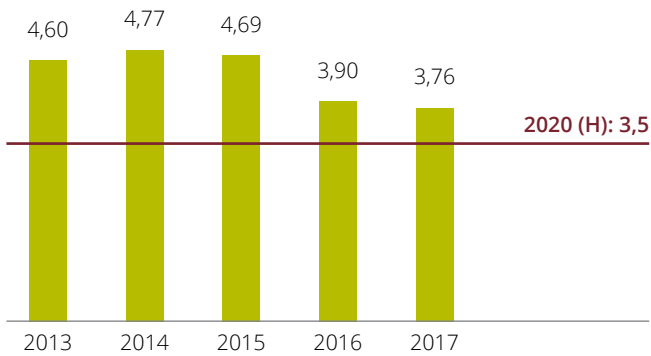
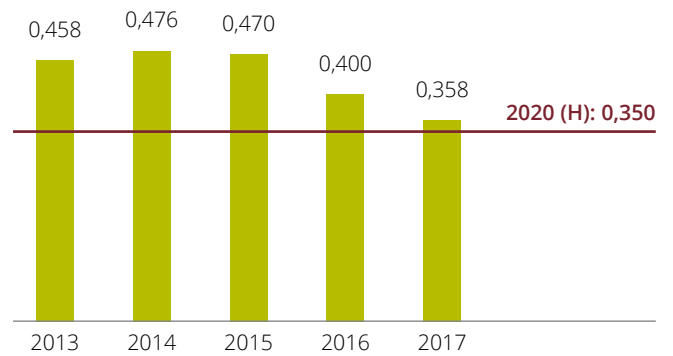
Elektrikli araç geliştirme çalışmalarımız kapsamında, menzil artırıcı sistem teknolojilerindeki gelişmeleri yakından takip ediyor ve bu alanda yeni proje başlatılması için fizibilite çalışmaları yürütüyoruz. FCA işbirliğinde yürüttüğümüz uygulama kapsamında raporlama döneminde, içten yanmalı motorlu menzil uzatıcıya sahip elektrikli aracın prototip seviyede geliştirme çalışmaları tamamlanarak uygulaması yapılmıştır. Uygulama sayesinde, geliştirilen model tabanlı kontrol algoritmaları ve kazanılan sistem entegrasyon tecrübesi, kısa ve orta vadede gerçekleşmesi muhtemel bir menzil artırıcı elektrikli araç projesinde temel oluşturmak üzere Tofaş bilgi birikimine katılmıştır.

Tofaş'ta enerji verimliliği ve emisyon yönetimi konularının yönetiminden Enerji Rehberleri Kurulu, Tofaş Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu ve Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi sorumlu olup, raporlama CEO'ya yapılmaktadır. Enerji verimliliği ve emisyon performansımızı, belirlediğimiz kısa, orta ve uzun vadeli hedefler doğrultusunda sürekli iyileştiriyor ve düzenli takibini gerçekleştiriyoruz. Emisyon değerlerimizi kamu otoriteleri tarafından belirlenen limit değerlerin altında tutuyoruz.

2017 yılında, araç başına enerji tüketimimizi %5 oranında azaltarak 3,76 GJ düzeyine getirdik. 2020 yılına gelindiğinde bu oranı 3,50 GJ düzeyine düşürmeyi hedefliyoruz. Enerji tüketimindeki bu düşüşe paralel olarak araç başına emisyon miktarını %10,5 azalttık. 2017 yılında 0,358 ton CO₂e olarak gerçekleşen emisyon miktarını 2020 yılında 0,350 ton CO₂e olarak gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

Enerji Verimliliği ve Emisyonlar

İklim değişikliğinden kaynaklanan çevresel, sosyal ve ekonomik risklerin önüne geçmek amacıyla enerji verimliliği ve emisyon yönetimi konusuna özel önem veriyoruz. Çevre yönetimimizin en önemli kısmını oluşturan konuyu üst yönetimden iş birimlerine kadar uzanan yaygın bir organizasyon anlayışıyla yönetiyoruz.

Enerji Tüketimi (GJ/araç)**Sera Gazı Emisyonları**(Scope1+Scope2) (ton CO₂e/araç)

Otomotiv üretiminin ana süreçlerinden biri olan boyama uygulamaları sırasında Uçucu Organik Bileşik (UOB) emisyonları ortaya çıkmaktadır. 2017 yılında boyanan yüzey başına UOB emisyon ağırlığı 33,91 gr/m² olarak gerçekleşmiştir. UOB emisyonlarının azaltılması çalışmalarımıza devam ederek 2020 yılında 29 gr/m² düzeyini yakalamayı hedefliyoruz.

Enerji verimliliği çalışmalarımızla düşük karbon ekonomisine geçişi destekliyoruz. Gerçekleştirdiğimiz enerji verimliliği projeleri ile enerji tüketimini ve buna bağlı sera gazı emisyonlarını düşürmeye devam ediyoruz. 2017 yılında, WCM Enerji Yönetim Metodolojisi kapsamında 34 yeni enerji verimliliği projesi hayata geçirdik. 2016 yılının son çeyreğinde devreye alınan projelerle birlikte 2017 yılına etki eden proje sayısı 72'ye ulaştı. Bu projeler sayesinde toplam 72.633 GJ enerji ve 5.918 ton CO₂e emisyon tasarrufu sağladık.

Enerji Verimliliği İkincilik Ödülü

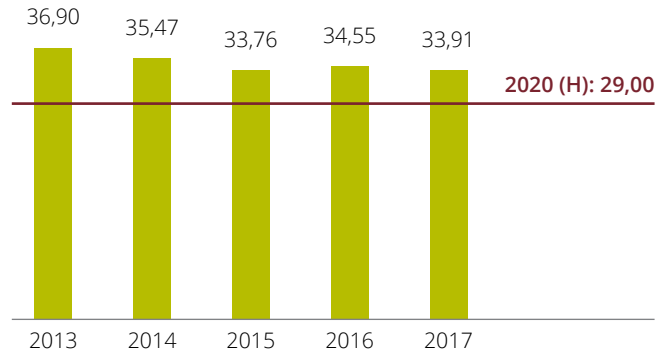
Enerji verimli süreçlerin tasarımı, ürün ve hizmetlerin temini ile enerji performansını sürekli iyileştirmek amacıyla yaptığımız çalışmalar kapsamında hayata geçirdiğimiz "Güneş Enerjisinin Üretim Proseslerinde Doğrudan Kullanımı (SolarDRY)" projesi ile İstanbul Sanayi Odası tarafından organize edilen "Enerji Verimliliği Ödülleri" programında ikincilik ödülünün sahibi olduk.

Bilgi Merkezi Güç Kullanım Verimliliği (PUE) İyileştirmesi

Tofaş Ana Bilgi Merkezi'nde sıcak-soğuk bölgeler arasındaki kaçakların giderilmesi ve klima sisteminde yapılan iyileştirmeler ve parameterizasyon çalışmaları sayesinde Güç Kullanım Verimliliği 2 seviyesinden 1,6'ya indirilmiştir.

Enerji Verimliliği ve Emisyon Yönetimi konusu hakkında detaylı bilgiye <http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/Cevre/CevreYonetimi.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

UOB Emisyonu Trendi (gr/m²)

Üretim

FCA'nın önemli Ar-Ge merkezlerinden biri ve Türk otomotiv sektörünün öncü kuruluşu olarak, dünya klasında verimli, kaliteli ve sürdürülebilir üretim süreçlerini takip ediyoruz. Üretim süreçlerimizde en yeni teknolojileri kullanıyor, süreçlerimizin verimliliğini kalite sistem ve standartlarıyla izleyerek sürekli iyileştirmeyi hedefliyoruz. Ürün ve hizmetlerimizin yaşam döngüsü boyunca yarattığı etkileri üretim sürecinden başlayarak hesaplıyor ve değerlendiriyoruz.

Dünya Klasında Üretim ve Kalite

Üretimde rekabet gücümüzü sistematik biçimde artırmak ve iyileştirmek amacıyla WCM (World Class Manufacturing – Dünya Klasında Üretim) metodolojisini kullanıyoruz. WCM, temel olarak iş güvenliği, kalite, maliyet, teslimat ve çevre konularına odaklanarak her birinde "sıfıra" ulaşmayı hedeflemektedir. WCM Programı 2017 yılı itibarıyla dünya genelinde 217 FCA fabrikasında ve 370 tedarikçi fabrikasında uygulanmaktadır.

WCM yolculuğumuz boyunca üretim standartlarımızı sürekli geliştirmeye odaklandık. Gerçekleştirilen denetimler kapsamında, FCA'nın "Altın Seviye"ye erişen ilk üç fabrikasından biri olarak, 2017 yılında elde ettiğimiz 77 puanla gelişimimizi devam ettirdik. Çalışanlarımızın da katkısıyla WCM yolculuğumuzda iş kazalarını ve makine arızalarını azaltmaya, üretkenliğimizi ve dış kalite göstergelerini artırmaya devam ediyoruz. 2017 yılında, Tofaş'ta görevli her saha çalışanı ortalama 26 adet öneri vererek çalışmalarımıza katkıda bulundu.

WCM metodolojisinin kendi operasyonlarımızın yanı sıra tedarikçilerimiz arasında da yaygınlaştırılmasına önderlik ediyoruz. Dünya Klasında Tedarikçi (World Class Supplier) programı 2017 yılı sonu itibarıyla 27 tedarikçi ile sürdürülmektedir.

Kalite stratejilerimize yön verirken, FCA'nın ürün ve hizmetlerin üstün kalite normlarında gerçekleştirilmesini hedefleyen Küresel Kalite Sistemi'ni temel alıyoruz. Ürün ve hizmetlerimizin ilgili yasal ve sektörel mevzuata uygun niteliklere sahip olmasını, fiziki normlar açısından güvenilir, performanslarının rakiplerine kıyasla yüksek olmasını amaçlıyoruz.

WCM metodolojisinin yanı sıra üretim süreçlerimiz kapsamında çok sayıda yönetim kalite ve sistem standardı takip ederek risklere müdahale kapasitemizi ve yönetim kalitemizi güçlendiriyoruz. Periyodik bağımsız dış denetim, sertifikasyon ve doğrulama çalışmalarıyla takip ettiğimiz yönetim sistem ve standartlarına yönelik performans düzeyimizi sürekli iyileştiriyoruz. WPI (Work Place Integration-İş Yeri Entegrasyonu) metodolojisi ile tüm süreçlerimizi baştan sona izleyerek potansiyel risklerin önüne geçerken IMDS Programı'nı uygulayarak tedarik zincirimizde kimyasalların kontrolünü ve yasaklı hammaddelerin kullanılmamasını garanti altına alıyoruz.

Dünya Klasında Üretim (WCM) Metodolojisi hakkında daha detaylı bilgiye <http://www.tofas.com.tr/tr/hakkinda/Pages/Politikalarimiz/WCMDunyaKlasindaUretim.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Çevre Yönetimi

Çevre korumayı sosyal sorumluluğumuzun önemli bir bileşeni olarak kabul ederek, çevre üzerindeki doğrudan etkilerimizin yanı sıra değer zincirinin bütününde oluşan dolaylı çevresel etkilerin de kontrol altına alınmasına ve minimum düzeye getirilmesine odaklanıyoruz. Üretim süreçlerimizin yalın ve etkin olmasının yanında olabildiğince az çevresel etkiyle gerçekleştirilmesini amaçlarız. Çevre üzerinde yarattığımız olumsuz etkileri sürekli azaltmayı taahhüt ederiz.

Çevresel konuların yönetimi Tofaş Çevre ve Enerji Politikası doğrultusunda Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından yürütülmekte olup çevresel performansla yönelik raporlama Yönetim Kurulu'na yapılmaktadır.

Çevresel performansımızı iyileştirmek amacıyla çevre yönetimi harcamalarına önemli miktarda kaynak aktarıyoruz. Raporlama döneminde, 1,4 milyon TL'nin üzerinde çevre yönetim ve yatırım harcaması gerçekleştirdik.

Çalışanlarımızın ve iş ortağı çalışanlarının çevresel konulara yönelik farkındalığının artırılması amacıyla çevre eğitimleri düzenliyoruz. 2017 yılında, Tofaş çalışanlarına ve iş ortağı çalışanlarına yönelik 1.662 kişi*saat çevre eğitimi gerçekleştirdik.

2017 yılında, çevre mevzuatına yönelik herhangi bir uyumsuzluk vakası yaşamadık ve bu konuda herhangi bir resmi yaptırıma maruz kalmadık. Dönem içinde, paydaşlarımız tarafından çevresel etkilerimize yönelik olarak bir şikâyet iletilmedi.

Çevre Yönetimi hakkında detaylı bilgiye ve Tofaş Çevre ve Enerji Politikasına <http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/Cevre.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

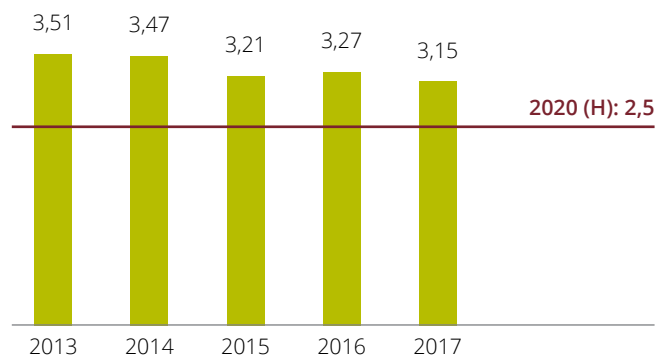
Su Yönetimi

Su yönetimi anlayışımızı suyun verimli kullanımı ilkesi doğrultusunda şekillendiriyoruz. Su tüketimi ve atık su süreçlerimizi sorumlu bir biçimde yönetiyor, faaliyetlerimizi minimum su tüketimi ile gerçekleştirmeye çalışıyoruz.

Su kaynağı tüketimimizin nitelikli bir kısmını üretim süreçlerimizde kullandığımız kuyu suyu oluşturmaktadır. Şebeke ve dış kaynaklardan alınan su ile evsel kullanım ve içme suyu toplam su tüketimimiz içinde %0,5'lik küçük bir paya sahiptir. Su kaynaklarının devamlılığını ve sürdürülebilirliğini sağlamak adına periyodik analiz çalışmaları gerçekleştiriyoruz. 2017 yılında yapılan analizler sonucunda, tüketimimiz dolayısıyla su kaynaklarının devamlılığı üzerinde bir baskıya rastlanmamıştır. Aynı şekilde, kullandığımız su kaynaklarının türü nedeniyle, başta yerel halk olmak üzere üretim tesisleri yakınlarındaki paydaşlarımızın su ihtiyaçları risk altına girmemektedir.

2016 yılında araç başına 3,27 m³ düzeyinde olan temiz su tüketimimizi 2017 yılında %3,7 oranında bir iyileştirme ile 3,15 m³/araç düzeyine düşürdük. Bu oranı 2020 yılına gelindiğinde 2,50 m³/araç düzeyine getirmeyi hedefliyoruz.

Taze Su Tüketimi (m³/araç)

Üretim

Taze su kaynaklarını sorumlu kullanımına büyük önem veriyoruz. Bu doğrultuda, çekilen taze suyun defalarca tekrar kullanımını sağlıyor, süreç sonunda oluşan atık suyu geri dönüştürerek su ihtiyacımızın önemli bir kısmını bu geri kazanılan kaynaklardan sağlıyoruz. Raporlama döneminde bu kapsamda 63,2 milyon m³ suyun geri kazanımını sağladık.

Doğal alanlar ve buralarda yaşayan canlılar üzerinde herhangi bir olumsuz etki yaratmamak adına biyolojik etkilerimizi sürekli izliyor ve çevresel etki değerlendirme çalışmaları yürütüyoruz. Periyodik olarak gerçekleştirdiğimiz kontrollerle potansiyel riskleri tespit ederek gerekli önlemleri alıyoruz. Bu konuda, Türkiye'nin taraf olduğu Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'ni mevzuat kabul ediyoruz.

Biyoçeşitlilik üzerinde olumsuz etki yaratma potansiyel taşıması bakımından atık suyu yönetimi de sorumlu su yönetimi anlayışımızın önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Operasyonlarımız sonucu oluşan atık suyu modern arıtma ünitelerimizde mümkün olan en yüksek düzeyde geri dönüştürmeye çalışıyor, geri kalan atık suyun atık su deşarj izinlerinde belirtilen limit değerlerin altında yüklerle belirtilen uygun alıcı ortama deşarjını gerçekleştiriyoruz. 2017 yılında bu kapsamda 9,9 milyon m³ atık suyun deşarjını sağladık. Deşarj izinlerinde belirtilen alıcı ortamlar yüksek biyoçeşitlilik değerine sahip olmamasının yanında, atık su deşarj performansımız neticesinde kamu otoritelerine yapılan ölçüm ve denetimlerde mevcut biyoçeşitlilik değeri ve canlı hayatı üzerinde olumsuz bir etkiye rastlanmamıştır.

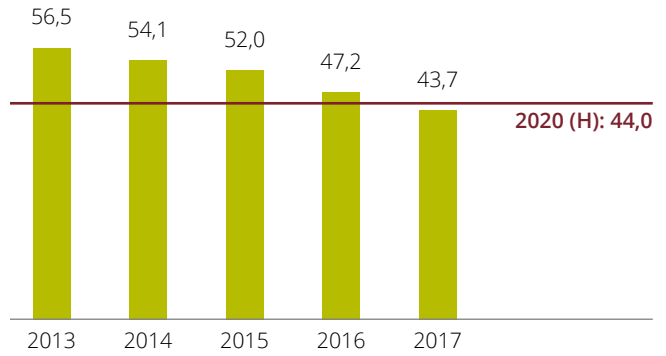
Malzeme ve Atık Yönetimi

Tofaş Çevre ve Enerji Politikası doğrultusunda, atıkları kaynağında azaltmayı ve mümkün olduğunca fazla geri kazanmayı hedefliyoruz. Malzeme kullanımının azaltılmasına, geri dönüştürülmüş ve geri dönüştürülebilir malzemelerin geniş ölçekte kullanılmasına, oluşan atık miktarının asgari düzeyde indirilmesine ve tamamının geri kazanılmasına odaklanıyoruz.

Üretim süreçlerinde oluşan endüstriyel atıkların tamamının malzeme geri kazanımı için ve çimento sektöründe hammadde ve enerji kaynağı olarak kullanılmasını sağlayarak "sıfır atık bertarafı" hedefimize ulaşıyoruz. Üretim süreçlerimizde çevreci malzeme kullanımı ve malzeme miktarının azaltılması çalışmalarında ilgili birimlerimizin yanı sıra tedarikçilerimizin de aktif rol almasını sağlıyoruz.

2016 yılında araç başına 47,2 kg olan toplam atık miktarımız 2017 yılında 43,76 kg/araç olarak gerçekleşti. Bu oranı 2020 yılına gelindiğinde 44 kg / araç düzeyine düşürmeyi hedefliyoruz.

Atık Miktarı (kg/araç)

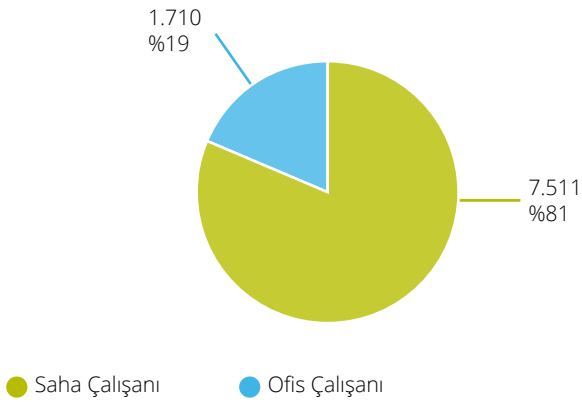

Çalışma Ortamı

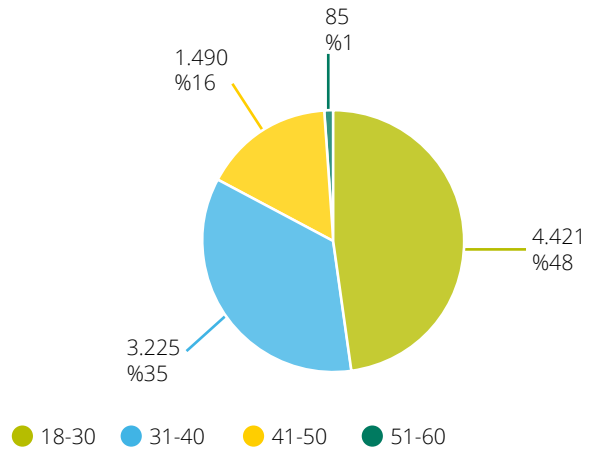
Yenilikçi, yaratıcı, çok yönlü, alanında yetkin profesyoneller için tercih edilen bir iş yeri olmayı hedefliyoruz. Çalışanlarımıza, insan haklarının gözetildiği, güvenli, adil, eşitlikçi, katılımcılığın teşvik edildiği ve karşılıklı ilişkilerin saygı ve güven çerçevesinde ilerlediği sağlıklı ve güvenli bir çalışma

ortamı sunuyoruz. Çalışanlarımızın yeteneklerini performans ve kariyer yönetimi uygulamaları, eğitim ve gelişim faaliyetleriyle geliştiriyoruz. Çalışanlarımızın sosyal yaşamına da değer katan bir iş yeri olmaya çalışıyoruz.

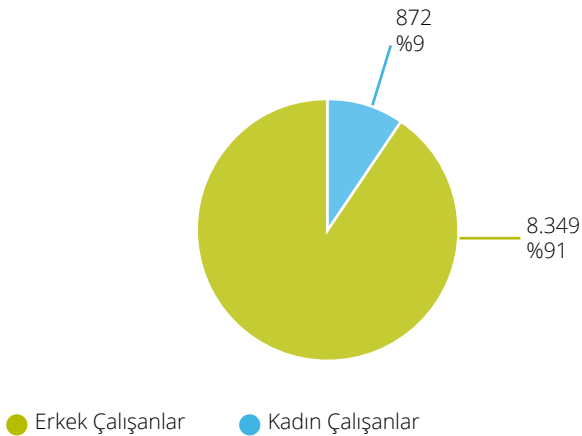
Kategoriye Göre Çalışan Dağılımı

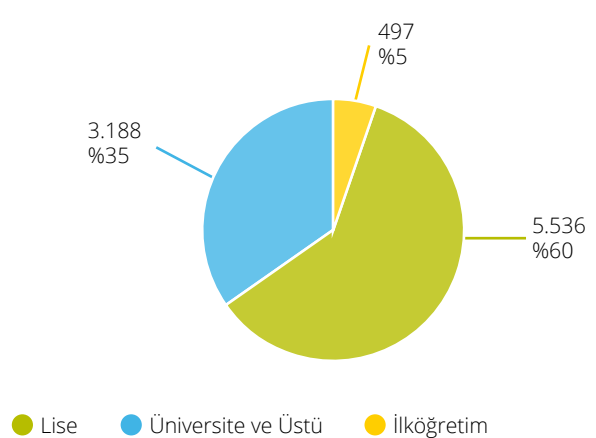
Yaş Grubuna Göre Çalışan Dağılımı

Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı

Eğitim Seviyesine Göre Çalışan Dağılımı

Çalışma Ortamı

102-41

İnsan Hakları

Tofaş'ta insan hakları konusu Yönetim Kurulu'na bağlı Tofaş Etik Kurulu aracılığıyla yönetilmektedir. İnsan hakları konusunda ana hissedarımız Koç Holding'in tarafı olduğu BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni bağlayıcı kabul eder ve bu ilkelere %100 uyum sağlamayı hedefleriz.

Çocuk işçi çalıştırma, zorla ve zorunlu çalıştırma, çalışan hakları istismarına hiçbir koşulda izin vermeyiz. Faaliyetlerimiz kapsamında ayrımcılık olarak nitelendirilebilecek her türlü uygulamanın önüne geçeriz. İnsan haklarına olan bu yaklaşımımızın değer zincirimiz genelinde de yaygınlaştırılmasını hedefleriz. Bu doğrultuda tedarikçi ve iş ortaklarımızdan bu ilkeleri benimsemelerini bekleriz. 2016 yılında insan haklarının belirgin bir risk altında olduğuna dair tedarikçi ve iş ortağı operasyonlarımıza yönelik olarak iletilen bir şikayet bulunmamaktadır.

Tofaş için çeşitlilik organizasyon kültürü için bir zenginlik kriteridir. Bu nedenle, işe alım sürecinde adaylarımızı bilgi, beceri ve yeteneklerine göre değerlendiririz. İşe alımda veya diğer insan kaynakları süreçlerimizde yaş, cinsiyet, inanç, etnik köken ya da benzeri sebeplere dayalı bir ayrımcılık yapmayız. Aynı değerlerde bir iş için tüm çalışanlarımıza eşit olanaklar sunarız.

Çalışanların sendikal haklarının korunması titizlikle takip ettiğimiz konuların başında gelmektedir. Çalışanların şirket yönetimiyle ilişkilerinde sağlıklı bir yapı çerçevesinde temsil edilmesine önem veriyor ve çalışanlarımızın toplu sözleşme ve örgütlenme haklarını özgürce kullanabilmeleri sağlıyoruz. 2017 yılı itibariyle çalışanlarımızın %74'ü toplu iş sözleşmesi kapsamında çalışmaktadır. Sendikalaşma konusundaki olumlu yaklaşımımız sayesinde raporlama döneminde endüstriyel ilişkilerden kaynaklanan herhangi bir üretim ya da işgücü kaybı yaşamadık. Aynı şekilde tedarikçi ve iş ortaklarımızdan da sendikal hakların eksiksiz uygulanmasını bekleriz. Raporlama döneminde sendikal hakların belirgin bir risk altında olduğu bilgisine ulaştığımız bir tedarikçi ya da iş ortağı operasyonuna yönelik tarafımıza iletilen bir şikayet bulunmamaktadır.

Çalışanlarımızın ve ailelerin yaşam standartlarının yükseltilmesine yönelik çeşitli olanaklar sunuyoruz. Bu kapsamda, arzu eden çalışanlarımız ve aileleri Koç Topluluğu şirketlerine sunulan KoçAilem Programı ve Topluluğa özgü özel sağlık sigortasından faydalanabilmektedir. 2017 yılsonu itibariyle 7.373 çalışan, 3.456 aile üyesi Tamamlayıcı Sağlık Sigortası kapsamına dahil edilmiştir.

Koç Topluluğu şirketlerinde çalışmaya başlayan tüm çalışanlar işe girişte Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı'na üye olmaktadır. Programa dahil olan çalışanlarımız Vakıf tarafından belirlenen tavan ücreti aşmamak kaydıyla brüt ücretlerinin %6'sı kadar ödeme yaparken, aynı tutarda meblağ Tofaş tarafından işveren katılım payı olarak fona aktarılmaktadır.

Çalışanlarımıza sunduğumuz sosyal güvence olanaklarının yanı sıra çalışan çocuklarının eğitime destek oluyoruz. 2011 yılında başlattığımız "Tofaş'tan Öğrenime Bir Destek Daha" burs uygulamasından yararlanan çocuk sayısı 2017 yılsonu itibariyle 1.463'e ulaştı.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Tofaş olarak, kurum içi çeşitliliği önemsiyor ve yeni işe alımlarımızda kadın istihdam oranımızı artırmaya odaklanıyoruz. 2017 yılı itibariyle toplam işgücümüzün %9'unu kadın çalışanlarımız oluşturmaktadır. 2017 yılında, ofis çalışanları içerisindeki kadın istihdam oranını %9 artırdık.

Kadın istihdamını artırma amacımız doğrultusunda kadınların iş-özel hayat dengesinin sağlanmasına katkıda bulunuyoruz. 2016 yılı sonunda başlattığımız Kreş Yardımı uygulamasından 2017 yılı sonuna kadar 265 kadın çalışan faydalandı.

Kadın çalışanların doğum izni sonrası işlerine geri dönmelerini ve iş yaşamı ile çocuklarının ihtiyaç duyduğu bakımı birlikte yürütebilmeleri için gerekli desteği sağlıyoruz. Raporlama döneminde, doğum iznine ayrılan kadın çalışanların %77'si izin sürelerinin sonunda işlerine geri döndü.

Çalışanlarımızın ücret düzeyinin belirlenmesinde "eşit işe eşit" ücret ilkesini benimser, çalışanlarımızın cinsiyet ya da başka herhangi bir kişisel niteliğinden dolayı farklı muameleye maruz kalmasına izin vermeyiz. Denk işi yapan çalışanlarımız arasındaki ücret farkı yalnızca kıdem ve performansa dayalı prim farklılıkları nedeniyle oluşabilir.

Çalışan Gelişimi

Tofaş Akademi çatısı altında yürüttüğümüz eğitim faaliyetleri ile tüm değer zincirimizin gelişimini tek bir çatı altında topluyoruz. Akademi bünyesinde, çalışanlarımızın bilgi ve becerilerini çok yönlü olarak destekliyoruz. 2017 yılında bu kapsamda, ofis çalışanlarına 6.870 kişilik katılımla sınıf eğitimi ve 3.024 kişilik katılımla bireysel gelişimi destekleyecek uzaktan eğitim; saha çalışanlarına ise 10.726 kişilik katılımla sınıf eğitimi ve 874 kişilik katılımla uzaktan eğitim verdik. Raporlama döneminde kişi başına düşen eğitim ofis çalışanları için 60 saat, saha çalışanları için 12 saat olarak gerçekleşti. Bunun yanında, 68 tedarikçinin 1.135 çalışanına yönelik 13.702 kişixsaat teknik sınıf eğitimi ve 3.774 bayi sahibine yönelik teknik ve davranışsal eğitim organize ettik.

Çalışan Eğitimleri	
Katılımcı Sayısı	7.527
Saha Çalışanı	5.838
Ofis Çalışanı	1.689
Kadın	672
Erkek	6.855
Toplam Saat (kişi*saat)	191.507
Saha Çalışanı	91.001
Ofis Çalışanı	100.506
Kadın	24.988
Erkek	166.519

Tüm Tofaş çalışanlarını kapsayan Performans Yönetim Sistemi'ni, performans ve gelişim odaklı kültürü destekleyecek biçimde uyguluyoruz. Performans Yönetim Sistemi'nin en önemli iki temel yapı taşı, hedefler ve davranışsal yetkinlikler olarak belirlenen "Liderlik Prensipleri"dir. Hedefler sene başında

belirlenmekte, gelişim planlarıyla birlikte yılda en az bir kere gözden geçirilmektedir. Çalışanlarımızın performans hedefleri arasında sürdürülebilirlik yönetimine ilişkin konular da yer almaktadır. 360 Derece Yetkinlik Değerlendirme yaklaşımı ile çalışanlar, yöneticilerine ve iş arkadaşlarına Liderlik Prensipleri ile ilgili geri bildirim verme imkanı bulmaktadır.

2017 yılında, kişiselleştirilmiş öğrenme anlayışımız doğrultusunda önemli bir adım attık. "Gelişim Danışmanlığı" olarak adlandırdığımız uygulama kapsamında şirket içi sertifikalı koçlar aracılığı ile 200'e yakın çalışanımızın bireysel ihtiyaçlarına göre, kişiye özel gelişim planları tasarlanması ve gelişim desteği verilmesini sağladık. 2018 yılında, uygulamayı genişletmeyi ve takımlar seviyesinde gelişim danışmanlığı uygulamasını devreye almayı hedefliyoruz.

"Tasarım Odaklı Düşünce" (Design Thinking) yaklaşımı doğrultusunda geliştirdiğimiz Çalışan Deneyimi Yönetimi (EEM-Employee Experience Management) uygulamasına 2017 yılında da devam ettik. Süreçlerimizi iç müşterilerin gözüyle iyileştirmeyi hedeflediğimiz uygulama kapsamında EEM projelerini gerçekleştirecek ekiplere "İnsan Odaklı Tasarım" eğitimleri verildi. Ekipler, kendi süreçlerini "Tasarım Odaklı Düşünce" yaklaşımı ile ele almaları yönünde teşvik edildi. 2018 yılında uygulamanın diğer birimlere yayılmasını ve etkinliğinin artırılmasını hedefliyoruz.

Otomotiv Yüksek Lisans Programı

Tofaş Ar-Ge Merkezi istihdamında, yüksek lisans ve doktora eğitimi almış adaylara öncelik verilmektedir. Ar-Ge Merkezi'nde çalışan yüksek lisans ve doktoralı personel sayısı 2017 yılında 134'e yükselmiştir. Bu doğrultuda, Uludağ Üniversitesi ortaklığında Otomotiv Yüksek Lisans Programı'nı yürütüyoruz. Program kapsamında, konularında deneyimli 6 Tofaş çalışanı lisans ve doktora düzeyinde dersler vermektedir. 2017 yılı itibarıyla, 59 Tofaş çalışanı yüksek lisans programına, 15 Tofaş çalışanı da doktora programına devam etmektedir.

Çalışma Ortamı

Sosyal Yaşam

Çalışanlarımıza sağladığımız sosyal olanakların iş başarılarına da olumlu yansıtacağına inanıyoruz. Bu doğrultuda, çalışanlarımıza sosyal yaşamlarını zenginleştirmelerine yardımcı olacak aktivite ve fırsatlar sunuyoruz.

Tofaş çalışanlarının gönüllülük esasıyla oluşturdukları 13 kulüp ve 15 spor dalındaki takımlar faaliyetlerini aktif olarak sürdürmektedir. Spor takımlarımız Koç Spor Şenliği'nde ve Fiat GAMES, CorriFiat gibi kurumlar arası spor organizasyonlarına katılım sağlamaktadır. Sosyal faaliyet toplulukları, konser, sergi, gösteri ve konferans gibi yılda ortalama 300 kültürel, sanatsal ve sportif etkinlik düzenlenmektedir. Her yıl 50 binin üzerinde çalışan ve yakını etkinliklere katılım sağlamaktadır.

Tofaş Spor Kulübü, çalışan çocukları için yüzme, basketbol, futbol yaz okulları açarak çocuklar için de spor olanakları sağlamaktadır. Bütün çalışanların kullanımına açık Bursa'da Mustafa V. Koç Spor Salonu ve İstanbul Genel Merkez'de bir spor salonu bulunmaktadır.

Tüm çalışanlar ve aileleri yılda bir kez düzenlenen Tofaş Gününde bir araya gelerek büyük bir aile olmanın mutluluğunu paylaşmaktadır. Tofaş Fabrikası'nda bulunan sosyal tesislerde, tüm çalışanlar aileleriyle birlikte keyifli vakit geçirme imkanı bulmaktadır.

Bu faaliyetlerin yanı sıra hem Tofaş Fabrikası'nda hem de Genel Merkez'de verilen genel sağlık hizmetlerine ek olarak, çalışanlarımıza randevulu diyetisyen hizmeti sunuyoruz.

İş Sağlığı ve Güvenliği

İş sağlığı ve güvenliği kültürünü sürekli iyileştirerek, sürdürülebilir "sıfır iş kazası" hedefine ulaşmayı taahhüt ediyoruz. Güvenli çalışma alanlarıyla sürdürülebilir

iş güvenliği kültürü yaratıyor, işletme sınırları dahilindeki tüm insan kaynağını yaralanmalardan ve sağlık bozulmalarından korumayı amaçlıyoruz. WCM yönetim modelinde ilk sırada yer alan İSG alanında, FCA bünyesinde örnek gösterilen uygulamalara imza atıyoruz.

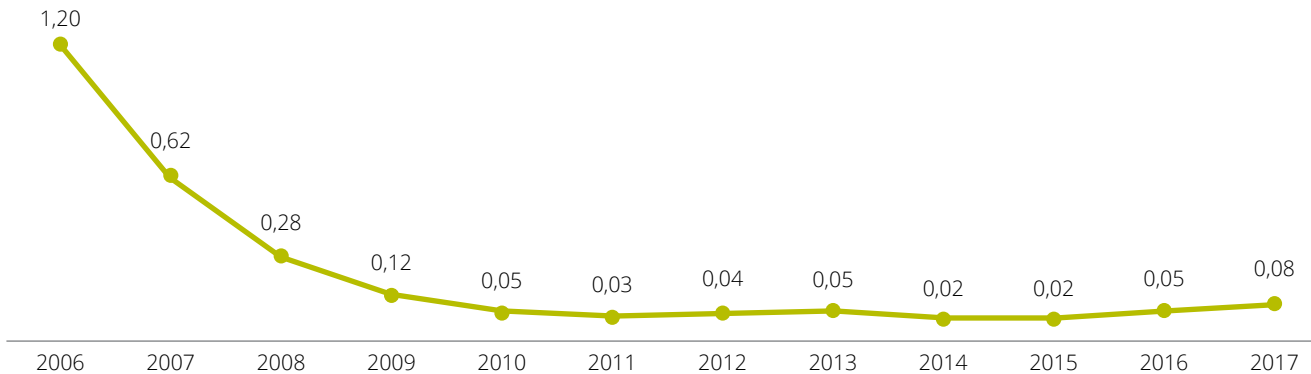
İş sağlığı ve güvenliği alanındaki çalışmalarımız, MESS tarafından düzenlenen İş Sağlığı ve Güvenliği İyi Uygulama Yarışması'nda "Altın Eldiven" kategorisinde iki yıl üst üste birincilikle ödüllendirildi.

Tofaş'ta İSG konularını Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği Müdürlüğü'ne bağlı olan İş ve Yangın Güvenliği Yöneticiliği birimi vasıtasıyla yürütüyoruz. İSG süreçlerine Dünya Klasında İş Güvenliği ve Tofaş İSG Politikası doğrultusunda yön veriyor, OHSAS 18001, WCM İş Güvenliği Standardı, Fiat Safety Standartları ve Tofaş Müteahhit Prosedürü metodolojileri ile süreç ve uygulamalarımızı destekliyoruz.

Dünya Klasında Üretim (WCM) yönetim modelinde iş güvenliği unsuru ilk sırada yer almaktadır. Tofaş olarak, bu konuda FCA bünyesinde örnek olarak gösterilen uygulamalara imza atıyoruz. Fark yaratan uygulamalarımızı incelemek adına pek çok firma fabrikamızı ziyaret etmektedir.

Dünya Klasında İş Güvenliği faaliyetlerine başladığımız 2006 yılından itibaren Kayıp Günlü Kazalanma (LTA) frekansını %93 iyileşme oranında azalttık.

Kayıp Günlü Kazalanma Oranı

(≥1 gün kayıplı kaza sayısı x 100.000 / çalışma saati)

Pres-Kalıp, Gövde, Boya, Montaj, Süspansiyon, Lojistik, Yedek Parça ve destek birimlerini içerir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim ve Uygulamaları

İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda bilinç ve farkındalık yaratmak amacıyla çalışanlarımıza ve müteahhit firma çalışanlarına yönelik eğitim faaliyetleri yürütüyoruz. 2017 yılında bu kapsamda, 8.934 Tofaş çalışanına 66.306 kişi*saat, 8.947 müteahhit firma çalışanına 6.710 kişi*saat İSG eğitimi verdik.

- **İş Güvenliği Simülasyon Eğitim Alanı (DOJO)** uygulaması ile çalışma alanındaki risklerin, kurulan ekipmanlar ve simüle edilmiş istasyonlar yardımıyla çalışanlara aktarılmasını amaçlıyoruz. 2017 yılında, 6.400 kişi*saat DOJO eğitimi verdik.
- **Müteahhit Firma Yönetim Prosedürü** kapsamında oluşturduğumuz 29 farklı talimat ile müteahhit çalışmalarının proaktif olarak ele alınmasını, çalışma başlamadan önce tüm kuralların belirlenerek daha sağlıklı hale getirilmesini ve denetimini amaçlıyoruz.
- **İş Güvenliği Drama Eğitimi** ile rutin olmayan işlerde güvensiz davranışların sıfırlanabilmesi ve iş güvenliği kültürünün güçlendirilmesini interaktif yöntemlerle destekliyoruz.
- **Dikkat ve Algı Testi (Viyana Test)** yardımıyla iş makinesi operatörlerinin, bakım personelinin, kalite kontrol personelinin ve test şoförlerinin dikkat, algı, konsantrasyon ve motor becerilerinin ölçülmesini hedefliyoruz.
- **İş Güvenliği Kaptanı** uygulaması 8-15 kişiden oluşan yalın takımlarda bir hafta boyunca iş güvenliği sorumluluğunun saha çalışanı tarafından üstlenildiği bir uygulamadır. Görevlendirilen kaptanlar bir yandan işlerini yaparken diğer yandan da muhtemel çalışma alanı uygunsuzluklarını ve güvensiz davranışları gözlemliyor.

- **Takım Flamaları** uygulaması dahilinde üretim takımlarının çalışma alanlarına iş güvenliği ile ilgili flamalar kullanarak takımları ayırtıyoruz.
- **İSGo** mobil uygulaması, iş güvenliği kültürünün desteklenmesi ve tespit edilen uygunsuzlukların anında sisteme girilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Uygulama sayesinde tespit edilen uygunsuzluklar zaman kaybetmeden anlık olarak kaydedilebilmekte ve saha denetim uygulaması (SMAT) girişleri uygulama esnasında masa başına gitmeden girilebilmektedir.
- **İş Güvenliği Sertifikasyonu** uygulaması ile çalışanlarımızın sahada risk değerlendirme kabiliyetlerini ölçmeyi ve aynı seviyeye getirmeyi amaçlıyoruz. Daha önce sahada özel bir alanda yaptığımız bu çalışmayı VR teknolojisini kullanarak sanal ortama taşıdık. Uygulama ile sertifikasyona giren çalışanlar 3D ortamda gerçek bir üretim alanındaymış gibi dolaşabilmekte ve risk denetimi yapabilmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği konusu hakkında detaylı bilgiye ve Tofaş İş Sağlığı ve Güvenliği Politikasına <http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/IsSagligiveGuvenciligi.aspx> adresinden ya da <http://ir.tofas.com.tr> adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2017 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Değer Zinciri

Sürdürülebilir bir değer zinciri yaratmayı, sürdürülebilir iş başarısının temel gerekliliklerinden biri olduğuna inanıyoruz. Tofaş ile özdeş iş etiği ve çalışma normlarını benimseyen sürekli gelişim odaklı bir değer zinciri oluşturmak için çalışıyoruz. Bu doğrultuda, değer zincirimizin en önemli iki unsuru olan tedarikçilerimiz ve bayilerimizin iş başarılarının ve üretkenliklerinin artırılmasına katkı sağlıyoruz. Tedarikçi ve bayilerimizin gelişimini, tasarladığımız eğitim programlarıyla destekliyoruz.

Tedarik Zinciri Yönetimi

Tedarikçilerimizle karşılıklı iş başarısı anlayışı doğrultusunda açıklık ve güvene dayalı ilişkiler kuruyoruz. Finansal bakımdan güçlü, operasyonel bakımdan çevreci, üretim kalitesi ve sürekliliği bakımından güvenilir bir tedarik zinciri ile sürdürülebilir iş başarısını yakalamak üzere çalışıyoruz. Çalışanlarıyla birlikte tedarikçilerimizi sürekli geliştirmeyi, organizasyonel mükemmeliyeti sağlamayı ve iş süreçlerini sürekli iyileştirmeyi ilke ediniyoruz.

Tedarik zinciri süreçleri, doğrudan CEO'ya bağlı olan Tedarik Zinciri Direktörlüğü, WCC, Yan Sanayi Geliştirme gibi uzmanlık birimleri vasıtasıyla yürütülmektedir. Konuya yönelik belirlenen stratejik hedefler ve elde edilen performans sonuçları şirket üst yönetimine, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetim Komitesi'ne ve Yönetim Kurulu'na raporlanmaktadır. Üst yönetim tarafından belirlenen hedefler ve stratejik yönelimler gelecek faaliyetlerimiz için yol gösterici olmaktadır.

Tedarikçilerimizden Tofaş ile özdeş etik değerleri benimsemelerini bekliyoruz. Bu nedenle tedarikçilerle yaptığımız anlaşmalar, Tofaş Etik Kurallarını da kapsamaktadır. Etik kurallarımıza herhangi bir uyumsuzluk durumunda, tedarikçilerimize uyum sağlamaları için destek veriyoruz.

2017 yılında, satın alma iş süreçlerimizin güncel satın alma yöntemlerinin kullanılması ve dijital dönüşüm yoluyla yalınlaştırılması faaliyetlerimizi sürdürdük. Gelecek raporlarda döneminde, detay parça ortaklaştırma ve yerleştirme projeleri ile ürün maliyetlerinde iyileştirme çalışmalarını sürdürmeyi hedefliyoruz. Bunlara ek olarak tedarikçi parkının çok yönlü olarak değerlendirileceği uzun vadeli "Supplier Park Rationalization" projesi ile ilgili planlanan faaliyetleri hayata geçirmeyi planlıyoruz.

Tedarikçi Seçimi

Tedarikçilerimizden öncelikle bizimle ortak hedefler doğrultusunda hareket etmelerini bekleriz. Tedarikçi seçiminde adaylardan beklediğimiz temel kriterler, otomotiv sektörünün beklentilerini karşılamaya dönük teknik ve organizasyonel yetkinliklere sahip olmaları, finansal açıdan güçlü olmaları, kalite ve maliyet iyileştirme konularında Tofaş'ın rekabetçiliğine katkıda bulunabilecek kapasitede olmaları, sektördeki gelişmeleri ve iyi uygulamaları takip ederek iş süreçlerine entegre ediyor olmaları, süreç ve çalışma normlarına yönelik denetimlerimizden başarıyla geçmiş olmalarıdır.

Yurt dışı tedarik faaliyetlerimizi büyük ölçüde FCA satın alma organizasyonu ile birlikte yürütüyoruz. Yerel satın alma faaliyetlerimizi yürütürken, dışa bağımlılığın azaltılması ve yerleştirme hedefimiz doğrultusunda, önceliği yerel tedarikçilere veriyoruz. 2017 yılında, motor ve şanzıman hariç satın aldığımız parçaların %71'ini yerel tedarikçilerden temin ettik. 151 yerel firmadan direkt malzeme ve parça, 1.814 yerli firmadan endirekt malzeme ve hizmet tedariki sağladık.

Tedarikçi Geliştirme Uygulamaları

Tedarikçilerimizin gelişimlerine ve rekabet güçlerinin artırılmasına önem veriyoruz. Tedarikçilerimizin ürün tasarımı, organizasyonel ve teknik gelişim, kalite, maliyet iyileştirme, fiziksel ve finansal riskler, üretim süreç iyileştirme, ortak satın alma gibi birçok alanda gelişimine katkı sağlayacak faaliyetler yürütüyoruz.

WCM'nin (World Class Manufacturing)

Tedarikçilerde Yaygınlaştırılması: Tedarikçilerimizin WCM metodolojisini iş modellerine entegre etmeleri, böylelikle WCM Program'ını sahiplenmeleri amacıyla WCM'nin tedarikçilerde yaygınlaştırılması çalışmaları yürütüyoruz. Kalite ve maliyet bakımından iyileştirme sağlayan yenilikçi uygulamaları tedarikçilerle paylaşıyoruz. Bu kapsamda 2017 yılında, 30 tedarikçide yaygınlaştırılan LCA (Low Cost Automation) projesinin gelecek dönemde 20 yeni tedarikçide yayılımı hedeflenmiştir. Tedarikçilerin üretim süreçlerinde verimliliği artırmayı amaçlayan "Setup Süreleri İyileştirme Projesi" ise 2018 yılında 10 tedarikçide uygulamalı olarak hayata geçirilecektir.

Tedarikçilere Dönük Tofaş Akademi Eğitimleri:

Tofaş'ın sahip olduğu teknik bilgi birikimini Tofaş Akademi aracılığı ile eğitime dönüştürerek tedarikçilerimizle paylaşıyoruz. 2017 yılında tedarikçilere açık 58 eğitim modülünden 68 tedarikçinin 1.135 çalışanı yararlanmıştır. Yine dönem içerisinde, belirli tedarikçilerin kalite, proje ve lojistik gibi önemli alanlardaki yetkinliklerinin gelişimine dönük "UP" (Yetkinliklerini Uygula Gelişimini Planla) programı devreye alınmış olup bu kapsamda 2017 yılsonu itibarıyla 14 tedarikçinin 56 çalışanı temel eğitimlerini tamamlamıştır. Tedarikçilerin UP programı ile gelişim yolculuğu 2018 yılında da uzmanlık alanlarına özgü hazırlanmış eğitimlerle sürdürülecektir.

Tedarikçiler İçin Yönetim Projeleri: Tedarikçilerin yönetim becerilerini geliştirmek üzere insan kaynakları ve iş süreçlerinin verimliliğinin yükseltilmesi amacıyla problem çözme, planlama, diaznoz yetkinliklerinin gelişimi ve tedarikçi organizasyonel yetkinliklerinin artırılması çalışmalarına 2017 yılında da devam ettik.

Tedarikçi Oryantasyonu: Tedarikçilerin ilişkide oldukları Tofaş iş süreçleri hakkında sağlıklı

bilgilenmelerini sağlamak üzere yıl içinde 37 tedarikçinin 113 çalışanı "Sinerji" adlı organizasyonla bilgilendirilmiştir.

Tedarikçi İK Zirvesi: Tedarikçilerin İK süreçlerinin gelişimine dönük başarılı uygulama örneklerinin paylaşıldığı GO (Gelişime Odaklan) Zirvesi'ne 2017'de 74 tedarikçi katılmıştır.

Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi

Sürdürülebilirlik risklerini tedarik zincirimizin geneli için değerlendiriyoruz. Tedarik zincirinde gerçekleşebilecek çevresel, sosyal ve ekonomik riskleri öngörebilmek, yönetmek, izlemek, gerekli faaliyet planlarını önceden oluşturmak amacıyla proaktif metotlar benimsiyoruz. Tedarikçilerimize, sürdürülebilirlik risklerinin yönetiminde bilgi sahibi olmaları yönünde ve finansal ve operasyonel destek sağlıyoruz.

Üretimde kalite ve sürekliliği güvence altına almak adına tedarikçilerinin ticari verimlilik, kalite, teslimat gibi alanlardaki performansını belirlenmiş standartlar üzerinden takip ederek değerlendiriyoruz. Hedeflenen performans ve uygulama seviyesine erişmenin tedarikçinin kendisi için de gelişim sağlayıcı bir unsur olduğu yönünde farkındalıklarını artırmaya çalışıyoruz.

Tedarik zincirinde riskleri etkin ve kapsamlı denetim çalışmalarıyla tespit ediyoruz. Tedarikçi denetimlerimizi çevre, iş sağlığı ve güvenliği, çalışan gelişimi konularının da dahil olduğu geniş bir kapsamda yürütüyoruz. Denetimlerin ardından, hazırladığımız gelişim planlarıyla tedarikçilerimizin performanslarını iyileştirmelerine destek veriyoruz. 2017 yılında gerçekleştirilen denetim çalışmaları kapsamında, 26 tedarikçi sosyal kriterler bakımından, 14 tedarikçi çevre kriterleri bakımından değerlendirilmiştir.

Tedarik zincirimizdeki finansal risklerin tespiti için bağımsız üçüncü bir kuruluş desteği ile Finansal Risk Yönetimi Departmanımız vasıtasıyla denetimler gerçekleştiriyoruz. 2017 yılında, 48 tedarikçi firmanın finansal risk değerlendirmesi yapılmış ve gereken noktalarda planlama gerçekleştirilmiştir.

Değer Zinciri

Yetkili Bayi ve Servis Ağı

Tofaş'ın ileri lojistik ve dağıtım yetkinliği, gelişmiş satış sonrası hizmet olanakları, bayileri ile kurduğu uzun soluklu ve güvene dayalı iş ilişkileri; önemle üzerinde durduğu müşteri memnuniyetini sürekli yükselten etkenlerdir.

Tofaş'ın temsil etmekte olduğu markaların bayi ağı; satış, servis, yedek parça olarak yapılandırılmıştır. Tofaş bayi ağının tamamına yakını entegre tesis olarak müşterilere hizmet vermektedir. 3S olarak tanımlanan bu bayi ağı yapısı, aynı alanda sıfır araç satışı ve satış sonrası hizmetleri birlikte sunmaktadır. Bunun yanı sıra kasko, trafik sigortası, araç kredisi gibi hizmetler de birçok Tofaş bayisinde müşterilere sunulan hizmetler arasındadır.

Fiat, Alfa Romeo ve Jeep® markalarına hizmet veren Tofaş bayi ağında 2017 yılı itibariyle, 77 adet Fiat, 15 adet Alfa Romeo Jeep® ana bayisi bulunmaktadır. Toplam 111 satış ve 128 servis noktasıyla müşterilerine hizmet veren Fiat markası, satış ve servis yaygınlığı bakımından Türkiye'de ilk üç marka arasında yer almaktadır. Fiat bayi teşkilatında, 5.270 kişi istihdam edilmektedir. İşlerinde sektör ortalamasının üzerinde tecrübeye sahip, uzun yıllardır bu markalara yatırım yapmış bayilerden oluşan Alfa Romeo Jeep® bayi teşkilatında ise toplam 325 kişi çalışmaktadır.

Kurumsal Vatandaşlık

102-44

Kurumsal bir vatandaş olarak, içinde yaşadığımız toplumun gelişimine duyarlı bir yaklaşım benimsiyoruz. Bu doğrultuda, yerel ekonomiye katkı sağlamaya ve toplum için artı değer yaratacak toplumsal yatırımlar gerçekleştirmeye devam ediyoruz.

Yerel Ekonomiye Katkı

Faaliyet gösterdiğimiz sektörün öncü kuruluşlarından biri olarak, sahip olduğumuz geniş değer zincirimizle yerel ekonomi üzerinde pozitif etki yaratmayı kurumsal vatandaşlık anlayışımızın bir parçası kabul ediyoruz. Bu doğrultuda, öncelikli olarak yerel istihdamın artırılmasına büyük önem veriyoruz. Saha çalışanlarımızın tamamını, üst düzey yöneticilerimizin %93'ünü yerel nitelikli çalışanlarımız oluşturuyor.

Tedarikçi ve bayilerimize yönelik olarak yürüttüğümüz kurumsal ve mesleki gelişim faaliyetlerimiz, küresel düzeyde iyi uygulama olarak gösterilebilecek Ar-Ge çalışmalarımızla yerel ekonomiye aynı zamanda dolaylı ekonomik katkılar da sağlıyoruz.

Toplumsal Yatırımlar

Spor, eğitim ve kültür-sanat alanlarında toplumsal gelişmeyi destekleyecek uzun soluklu sosyal sorumluluk projeleri hayata geçiriyoruz. Projelerimizi hayata geçirirken yerel toplumun ve paydaşlarımızın ihtiyaç ve beklentilerini göz önünde bulunduruyoruz. Sosyal sorumluluk projeleri, Tofaş Bağış ve Sponsorluk Politikası çerçevesinde Kurumsal İletişim Direktörlüğü tarafından yürütülmektedir.

2017 yılında, sosyal sorumluluk projelerine 7 milyon TL kaynak aktardık.

Spor

Tofaş Spor Kulübü

1974 yılında Bursa'daki Tofaş Fabrikası'nda kurulan Tofaş Spor Kulübü basketbol, futbol, voleybol, masa tenisi, su topu ve briç dallarında faaliyet göstermeye devam ediyor. Tofaş Spor Kulübü, bugüne kadar Bursa'ya basketbol branşında ilk Avrupa Kupası Finali ve ilk Türkiye Şampiyonlukları, Cumhurbaşkanlığı Kupası Şampiyonluğu, Türkiye Kupası Şampiyonlukları ve Okullar Basketbol Dünya Şampiyonluğu kazandırmıştır. Tofaş Basketbol Takımı, 2017-2018 sezonunda ULEB Avrupa Kupası ve Süper Lig'de mücadele etmektedir. Tofaş Spor Kulübü, uzun yıllardır devam eden altyapı yatırımları ve oluşturduğu altyapı odaklı takım modeliyle Türk sporuna yeni yetenekler kazandırmaktadır.

Tofaş Spor Salonu

Tofaş, ev sahibi olduğu maçları Bursa'daki Nilüfer Tofaş Spor Salonu'nda oynamaktadır. Yüksek doluluk oranıyla gerçekleştirilen maçlar, Bursa halkının da sosyal hayatına katkıda bulunmaktadır.

Yeni Nesil Tofaş Projesi

Yeni Nesil Tofaş Projesi, çocuklara spor erişiminde fırsat eşitliği sağlamayı, spor eğitiminin ötesinde, hayatın her alanında başarılı olmalarına yardımcı olacak bir kültür ve bakış açısı kazandırmayı hedeflemektedir. Yeni Nesil Tofaş; her çocuğun yaşadığı çevrede eşit imkanlarla basketbol oynayabildiği gerçek spor kültürüne sahip bir nesil için antrenör, aile ve çocuk üçgeninde bir eğitim ve uygulama modelidir. 2017 yılında, Yeni Nesil Tofaş Projesi kapsamında kurulan 8 basketbol

Kurumsal Vatandaşlık

okulu ile 1.000 çocuğa ulaşılmıştır. Altyapıya seçilen çocuklardan oluşturulan 9 minik takım, antrenmanlarına Mustafa V. Koç Spor Salonu'nda devam etmektedir.

Sportif faaliyetlerin sürdürülebilirliği için her hafta projede stajyer olarak yer alan 34 antrenöre teorik ve sahada aktif antrenman yaptırma eğitimleri verilmektedir. Bölgelerdeki antrenör ve aileleri eğitmek için oluşturulan e learning sistemi, basketbol kültürünü halkın geneline yaymak için düzenlenen sokak turnuvaları, çocukların sosyal zeka gelişimini desteklemek amacıyla hazırlanan bilim ve yaratıcı drama atölyeleri projenin diğer faaliyet alanlarındandır.

Mustafa V. Koç Spor Salonu

Tofaş Spor Kulübü'nün 2016 yılında hizmete açtığı Mustafa V. Koç Spor Salonu, Tofaş çalışanlarının yanı sıra Bursa'daki amatör spor kulüplerine ve sporculara da hizmet vermektedir. 5.800 m²'lik tesiste, üç basketbol sahasını içeren spor salonu, kondisyon merkezi ve her türlü fizik tedavi ihtiyacını karşılayacak tam teşekküllü sporcu rehabilitasyon merkezi yer alıyor.

Eğitim

Fiat Laboratuvarları

Türk otomotiv sanayiindeki yeni teknolojilere hakim teknik insan gücünün yetiştirilmesini ve bu gücün sanayide değerlendirilmesini amaçlayan Fiat Laboratuvarları, Koç Holding'in "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesiyle entegre hayata geçirilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüyle işbirliği içinde çalışan Tofaş, Fiat Laboratuvarları vasıtasıyla, endüstriyel teknik eğitim okul ve kurumlarının motorlu araçlar teknolojisi alanlarının geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. İlki 2006'da Şişli Endüstri Meslek Lisesi'nde açılan Fiat Laboratuvarı, 2017 yılında 11. yaşını kutladı.

2017 yılında, "Mesleki Eğitime Destek" programı çerçevesinde Fiat Laboratuvarları bünyesindeki tüm okullara, öğrencilerin hem yeni teknolojileri daha yakından takip edebilmeleri hem de güncellenmiş araçlar ile eğitimlerini gerçekleştirmeleri için 11 adet Fiat Egea teslim edildi.

2017 yılı itibarıyla Fiat Laboratuvarları'nda eğitim gören öğrenci ve eğitim veren öğretmen sayısı 2.000'e yaklaştı. 2017 yılında Fiat Laboratuvarları'ndan 213 öğrenci mezun olmuştur. 2016 2017 Avrupa Birliği Projesi kapsamında, Fiat Laboratuvarları'nın öğrenci ve öğretmenleri, farklı Avrupa ülkelerinde eğitim almış ve servislerde çalışarak yurt dışı deneyimi kazandı.

Fiat Laboratuvarları'nda çalışan öğretmenlere her yıl Tofaş Akademi tarafından hizmet içi eğitim kapsamında güncel teknolojileri içeren teknik, davranışsal ve sosyal sorumluk projeleri hakkında eğitimler verilmektedir. 2017'de 11.'si düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programı'ndan bugüne kadar Fiat Laboratuvar öğretmenleri ile birlikte 500 meslek lisesi öğretmeni faydalandı.

"Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesi kapsamında, Fiat Laboratuvarları'nda öğrenim gören öğrenciler arasından, istenilen koşullara sahip olanlara her yıl Vehbi Koç Vakfı tarafından burs sağlanmakta olup, 2017 yılında 311 öğrenciye burs verilmiştir.

Tofaş Fen Lisesi'ne Yenileşim Atölyesi

Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi DOSAB ve Tofaş'ın hayata geçirdiği, 2014 2015 öğretim yılında eğitime başlayan Tofaş Fen Lisesi, 2016 2017 öğretim yılında Bursa'da tercih edilen okul sıralamasında birinci olmuştur. 2017 yılında Tofaş Fen Lisesi'nde, Tofaş'taki farklı departmanların desteğiyle açılan "Yenileşim Atölyesi", öğrencilerin yenilikçi metotlarla projelendirme süreçlerini yaşayarak öğrenecekleri ve kendi potansiyellerini keşfetme fırsatı yakalayacakları bir ortam sağlamıştır. Yenileşim Atölyesi ile otomotiv ve mühendislik alanına yön verecek, geleceği şekillendirecek, donanımlı gençlerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Mesleki Eğitime Destek Programı

Mesleki Eğitime Destek Programı, otomotiv sanayindeki yeni teknolojilere hakim teknik insan gücünü sektöre kazandırmak amacıyla başlatılmıştır. Öğrencilerin otomobil üzerinde araştırma geliştirme safhalarını ve çalışma prensiplerini deneyimleyerek öğrenmeleri amacıyla, 57 adet Fiat Egea model araç, 2017 yılı içerisinde atölye çalışmalarında kullanılmak üzere 44 üniversite ve 13 meslek lisesine hibe edildi.

Kültür-Sanat

Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi ve Tofaş Sanat Galerisi

Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi, Anadolu'daki otomotiv mirasına sahip çıkmak amacıyla kurulmuş, Türkiye'nin ilk ve tek Anadolu arabaları müzesidir. Umurbey Mahallesi'nde bulunan eski ipek fabrikası, tarihi Umurbey Hamamı ile yanındaki eski Türk evinin de içinde bulunduğu 17 bin m²'lik arazi, Tofaş tarafından restore edilerek müzeye dönüştürülmüştür. Kapılarını 2002 yılında açan Tofaş Anadolu Arabaları Müzesi, kuruluşundan bugüne kadar yaklaşık 600 bin kişi tarafından ziyaret edildi.

Tofaş Anadolu Arabaları Müzesi sınırları içinde yer alan ve Sanat Galerisi olarak hizmet veren Umurbey Hamamı, bugüne kadar toplam 6 geçici sergiye ev sahipliği yaptı. 2016 yılında açılan, toplum ve ticaret hayatının geçmişten günümüze izlerini taşıyan "Kantarın Topuzu; Teraziler, Ağırlıklar, Ölçü Aletleri" adlı serginin ziyaretçi sayısı 70 bini aştı.

Pamukkale Hierapolis Kazıları Sponsorluğu

Türkiye'nin en büyük beş antik şehir kalıntısından biri olan ve 1988'de UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren Pamukkale'deki Hierapolis Antik Kenti'ndeki kazı çalışmalarının 2005 yılından beri ana sponsorluğunu üstleniyoruz. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Denizli Valiliği'nin himayesinde yürütülen çalışmalar, 2017 yılında da devam etti.

Hierapolis kazılarında, başta İtalya ve Türkiye'den olmak üzere, aralarında arkeolog, mimar, restoratör ve uzmanların bulunduğu yaklaşık 70 kişilik uluslararası bir ekip görev alıyor. Çalışmalar kapsamında, Roma tiyatroları arasında en güzel örneklerden biri olan ve yaklaşık 1.800 yıl önce inşa edilen Antik Tiyatro'nun sahne binası restorasyonu tamamlandı. Türkiye'de sahne binası restore edilen tek tiyatro unvanına sahip Hierapolis Antik Tiyatrosu, yapılan restorasyon çalışmaları sonrası 12 bin kişilik kapasitesiyle kültür-sanat etkinlikleri için faal duruma geldi. Hierapolis kazılarına olan desteğimizi şimdi de antik kentte ortaya çıkarılan Plutonium'un kazı ve restorasyon çalışmaları kapsamında sürdürüyoruz.

Performans Verileri	2013	2014	2015	2016	2017
Ekonomik ve Operasyonel Göstergeler					
Üretim (adet)	244.614	222.807	278.252	383.491	384.174
Toplam Perakende Satış (adet)	100.441	92.355	113.929	109.021	122.818
Otomobil	53.104	42.769	51.802	55.284	64.133
Hafif Ticari Araç	47.337	49.586	62.127	53.737	58.685
Toplam İhracat (adet)	160.319	142.281	173.873	279.537	270.760
Otomobil	43.477	25.067	32.055	139.629	152.089
Hafif Ticari Araç	116.842	117.214	141.818	139.908	118.671
Kapasite Kullanım Oranı (%)	61	56	70	95	85**
Net Satışlar (bin TL)	7.037.954	7.440.009	10.168.542	14.605.281	17.467.806
Yurtiçi	2.876.376	3.023.705	4.121.142	4.291.021	5.409.421
Yurtdışı	4.069.041	4.297.030	5.729.275	9.839.301	11.887.628
Esas Faaliyetlerden Diğer Satışlar	92.537	119.274	70.306	105.629	170.757
Vergi Öncesi Kar (bin TL)	477.075	472.253	617.987	797.936	1.229.472
Vergi Sonrası Kar (bin TL)	434.223	574.238	830.801	970.228	1.282.818
FAVÖK (bin TL)	816.735	815.607	1.062.668	1.366.148	2.002.064
Hisse Başına Kazanç (Kr)	0,87	1,15	1,66	1,94	2,57
Yaratılan Ekonomik Değer - Net Gelirler(bin TL)	7.037.954	7.440.009	10.168.542	14.605.281	17.467.806
Dağıtılan Ekonomik Değer (bin TL)	6.661.216	7.300.388	9.700.811	14.038.555	16.243.695
İşletme Maliyetleri	5.751.832	6.062.362	8.809.825	12.536.578	15.085.665
Çalışan Ücretleri ve Sair Haklar	439.750	520.030	548.210	728.353	774.509
Hissedarlara Ödenen Temettü	325.000	485.000	365.000	365.000	350.000
Develete Ödenen Vergi ve Sair Yükümlülükler	140.229	228.387	336.497	399.803	26.503
Toplumsal Yatırımlar*	4.405	4.609	6.279	8.821	7.018
Biriken Ekonomik Değer (Bin TL)	368.175	132.885	92.208	552.117	1.224.111
Devletten Alınan Teşvikler (Bin TL)*	58.211	95.174	73.449	69.938	169.575
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	9,14	9,01	9,06	9,14	9,15
Toplam Ar-Ge bütçesi (milyonTL)	113	541	584	440	244
Toplam Ar-Ge çalışanı sayısı (kişi)	491	605	674	628	620
Alınan patent sayısı (adet)	48	4	6	5	5

Performans Verileri	2013	2014	2015	2016	2017
Çevresel Performans Göstergeleri					
Toplam Enerji Tüketimi (GJ)	1.124.120	1.063.686	1.303.923	1.496.302	1.446.336
Doğrudan Enerji Tüketimi - Doğalgaz (GJ)	612.661	609.138	805.475	895.259	862.084
Dolaylı Enerji Tüketimi (GJ)	511.459	454.548	498.448	601.043	584.252
Elektrik	441.120	434.108	498.448	601.043	584.252
Buhar	70.339	20.440	0	0	0
Üretilen Araç Başına Enerji Tüketimi (GJ/araç)	4,59	4,77	4,69	3,88	3,76
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Tasarruf (GJ)	72.614	124.812	71.010	60.169	72.633
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Azaltımı (Ton CO ₂ e)	6.541	9.720	6.225	4.213	5.918
Scope 1	2.254	4.995	4.403	2.688	2.708
Scope 2	4.287	4.725	1.822	1.525	3.210
Doğrudan Sera Gazı Emisyonları (Scope 1) (Ton CO ₂ e)	49.208	50.103	68.904	77.808	68.467
Dolaylı Sera Gazı Emisyonları (Scope 2) (Ton CO ₂ e)	62.919	55.879	61.753	74.463	69.136
Personel Servislerinden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonları (Scope 3) (Ton CO ₂ e)	2.639	2.740	3.442	4.938	3.444
Üretilen Araç Başına Sera Gazı Emisyonu (Kg CO ₂ e/araç)	0,458	0,476	0,47	0,397	0,358
Toplam UOB Emisyonu (Ton)	993	891	1.054	1.388	1.319
Spesifik UOB Emisyonu (gr/m ² boya yüzey alanı)	36,9	35,5	33,76	34,55	33,91
Toplam Su Çekimi - Yer altı Kaynağı (m ³)	857,305	772,247	894,265	1,254,587	1.210.039
Üretilen Araç Başına Taze Su Tüketimi (m ³ /araç)	3,51	3,47	3,21	3,27	3,15
Toplam Su Geri Kazanımı (m ³)	52.099.771	52.430.664	60.841.359	68.688.520	63.204.065
Tekrar Kullanım	52.079.106	52.421.214	60.841.359	68.688.520	63.204.065
Geri Dönüşüm	20.665	9.450	0	0	0
Atık Su Deşarjı - Doğal Alıcı Ortam (m ³)	587.561	580.600	760.629	1.009.621	987.634
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikeli Atık Miktarı (Ton)	2.618,4	1.484	1.447	2.305	2431
Enerji Geri Kazanımı	2.321,9	867,31	1.014	1.667	1869
Geri Kazanım	288,6	320,1	411	507	562
Atık Sahası	0	297,44	22	131	0
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikesiz Atık Miktarı (Ton)	67.831,5	62.753,1	7.847,9	86.514,0	93109
Enerji Geri Kazanımı	296,8	1.046,90	1,060	1.448,5	2766
Geri Kazanım	67.534,7	61.706,2	7.741,9	85.065,0	90343

Performans Verileri	2013	2014	2015	2016	2017
Bertaraf Amacıyla Taşınan Tehlikeli Atık Miktarı (Ton)	2.618,4	1.484	1.447	2.305	2.431
Kullanılan Toplam Ambalaj Miktarı (Ton)	6.535	5.987	9.316	11.768	10.263
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Oranı (%)	100	100	100	100	100
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Katılım (kişi sayısı)	1.600	3.917	2.767	3.760	1.662
Doğrudan İstihdam	630	3.092	2.143	3.517	329
Müteahhit Firma Çalışanı	970	825	624	243	1.333
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	1.780	3.917	6.407	3.826	1.662
Doğrudan İstihdam	630	3.092	1.648	3.504	329
Müteahhit Firma Çalışanı	1.150	825	4.759	322	1.333
Toplam Çevre Yönetim Harcaması (TL)	1.821.600	1.581.544	2.230.971	1.034.007	1.309.448
Çevre Yasalarına Uyumsuzluk Cezası (adet-TL)	0-0	0-0	0	0	0
Formal Mekanizmalarla İletilen Çevresel Etki Şikayetleri (adet)	0	0	0	0	0
Çevre Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	6	9	7	15	14
Sosyal Performans Göstergeleri					
Çalışan Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	5.619	7.131	8.187	8.113	7.527
Saha Çalışanı	4.380	5.819	6.090	6.429	5.838
Ofis Çalışanı	1.239	1.312	2.097	1.684	1.689
Kadın	121	148	1.306	879	672
Erkek	5.498	6.983	6.881	7.234	6.855
Çalışan Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	224.198	268.412	94.918	665.629	191.507
Saha Çalışanı	122.560	141.080	25.258	564.527	91.001
Ofis Çalışanı	101.638	127.332	69.660	101.102	100.506
Kadın	10.120	13.420	14.600	107.754	24.988
Erkek	214.078	254.991	80.318	557.875	166.519
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati (saat/kişi)	35,8	39,9	40,25	82,04	44,5
Saha Çalışanı	24,9	28,1	32,32	87,8	40,1
Ofis Çalışanı	76,0	86,3	44,03	60	66,5
Kadın	41,5	44,3	40,82	122,5	41,4
Erkek	35,6	41	40,1	77,1	44,9

Performans Verileri	2013	2014	2015	2016	2017
Müteahhit Çalışanı Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	4.417	5.167	5.748	711	1.135
Müteahhit Çalışanı Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	5.982	7.649	4.592	11.376	13.702
Müteahhit Çalışanı Başına Ortalama Eğitim Saati (saat/kişi)	4,0	5,0	4,6	11,4	12,1
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	10.914	16.543	8.756	14.173	17.881
Doğrudan İstihdam	6.497	8.062	4.364	6.966	8.934
Müteahhit Firma Çalışanı	4.417	8.481	4.392	7.207	8.947
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	34.500	67.181	34.896	60.865	73.016
Doğrudan İstihdam	28.518	59.532	31.602	55.460	66.306
Müteahhit Firma Çalışanı	5.982	7.649	3.294	5.405	6.710
Yaralanma Oranı					
Doğrudan İstihdam	0,06	0,04	0,05	0,05	0,33
Müteahhit Firma Çalışanı	0,58	0,13	0,81	1,7	0,7
Mesleki Hastalık Oranı					
Doğrudan İstihdam	0	0	0	0	0
Müteahhit Firma Çalışanı	0	0	0	0	0
Kayıp Günlü Kaza Oranı (≥ 1 gün kayıplı kaza sayısı x 100.000 / çalışma saati)					
Doğrudan İstihdam	0,05	0,02	0,02	0,05	0,08
Müteahhit Firma Çalışanı	0,73	0,51	0,69	0,79	0,16
İşle İlgili Ölüm Sayısı (kişi)					
Doğrudan İstihdam	0	0	0	0	0
Müteahhit Firma Çalışanı	0	0	0	0	0
Yüksek Kaza ya da Mesleki Hastalık Riski Barındıran Ortam ya da Görevlerde Çalışan Sayısı (kişi)	0	0	0	0	0
Kurulu İSG Komitesi Sayısı (kişi)	9	9	9	9	9
Kurulu İSG Komitelerindeki Toplam Üye Sayısı (kişi)	95	95	98	99	99
Kurulu İSG Komitelerinde Çalışan Temsilcisi Sayısı (kişi)	9	9	11	12	12
İşgücü Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	15	21	20	21	26

*Geçmişe dönük olarak revize edilmiştir.

** Kurulu Kapasite artmıştır.

Çalışan Demografisi	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam İşgücü (Sayı)	7.087	7.259	8.868	11.113	10.156
Doğrudan İstihdam	6.262	6.490	8.018	10.215	9.221
Kadın	244	303	422	872	872
Erkek	6.018	6.187	7.596	9.343	8.349
Müteahhit Firma Çalışanı	825	769	850	898	935
Sözleşme Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	6.262	6.490	8.018	10.215	9.221
Belirsiz Süreli İş Akdi	6.252	6.461	7.890	10.104	9.221
Kadın	242	303	422	872	872
Erkek	6.010	6.158	7.468	9.232	8.349
Geçici İş Akdi	10	29	128	111	0
Kadın	2	0	0	0	0
Erkek	8	29	128	111	0
Kategori Bazında Toplam Çalışan Sayısı	6.262	6.490	8.018	10.215	9.221
Saha Çalışanı	4.924	5.015	6.399	8.532	7.511
Kadın	2	20	79	540	509
Erkek	4.922	4.995	6.320	7.992	7.002
Ofis Çalışanı	1.138	1.475	1.619	1.683	1.710
Kadın	242	283	343	332	363
Erkek	1.069	1.192	1.276	1.351	1.347
İstihdam Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	6.262	6.490	8.018	10.215	9.221
Tam Zamanlı	6.262	6.490	7.967	10.215	9.221
Kadın	244	303	422	872	872
Erkek	6.018	6.187	7.596	9.343	8.349
Yarı Zamanlı	0	0	0	0	0
Eğitim Düzeyine Göre Toplam Çalışan Sayısı	6.262	6.490	8.018	10.215	9.221
İlköğretim	747	701	716	666	497
Lise	3.582	3.662	4.691	6.194	5.536
Üniversite ve Üstü	1.933	2.127	2.611	3.355	3.188
Yaş Grubuna Göre Toplam Çalışan Sayısı	6.262	6.490	8.018	10.215	9.221
18-30	2.010	1.828	3.331	5.464	4.421
31-40	2.148	2.635	2.719	2.943	3.225
41-50	1.952	1.951	1.860	1.681	1.490
51-60	42	76	108	127	85
Üst Yönetim Yapısı (Sayı)	19	18	16	15	16
Cinsiyet Bazında	19	18	16	15	16
Kadın	1	1	0	0	0
Erkek	18	17	16	15	16
Yaş Grubuna Göre	19	18	16	15	16
18-30	0	0	0	0	0
31-40	1	0	1	1	0
41-50	13	10	10	8	9
51-60	5	8	5	6	7

Çalışan Demografisi	2013	2014	2015	2016	2017
Uyruk	19	18	16	15	16
TC Vatandaşı	16	16	14	13	15
Expat	3	2	2	2	1
Orta Düzey Yönetim Yapısı (Sayı)	200	210	166	170	184
Cinsiyet Bazında	200	210	166	170	184
Kadın	18	20	20	18	26
Erkek	182	190	146	152	158
Yaş Grubuna Göre	200	210	166	170	184
18-30	4	2	0	0	0
31-40	85	90	68	69	77
41-50	97	99	83	82	84
51-60	14	19	15	19	23
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan İşgücü (Sayı)	4.924	5.011	6.391	8.524	7.503
İşe Yeni Alınan Çalışanlar (Sayı)	366	607	3.087	3.623	536
Cinsiyet Bazında	366	607	3.087	3.623	536
Kadın	40	76	124	574	74
Erkek	326	531	2.963	3.049	462
Yaş Grubuna Göre	366	607	3.087	3.623	536
18-30	296	507	2.851	3.354	440
31-40	64	68	82	146	76
41-50	3	22	111	89	19
51-60	3	10	43	34	1
İşten Ayrılan Çalışanlar (Sayı)	1.129	426	925	1.375	1.530
Cinsiyet Bazında	1.129	426	925	1.375	1.530
Kadın	20	20	38	89	74
Erkek	1.109	406	887	1.286	1.456
Yaş Grubuna Göre	1.128	426	925	1.375	1.530
18-30	802	114	547	792	992
31-40	187	131	153	201	179
41-50	127	146	205	275	246
51-60	12	35	20	107	113
Doğum İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	549	481	490	611	679
Kadın	16	29	33	49	104
Erkek	533	452	457	562	575
Doğum İzninden Dönen Çalışan Sayısı	549	481	490	601	655
Kadın	16	29	33	49	80
Erkek	533	452	457	552	575
Doğum İzninden Döndükten Sonra Son 12 Aydır İşten Ayrılmayan Çalışan Sayısı	549	472	479	590	625
Kadın	16	29	33	47	63
Erkek	533	443	446	543	562

GRI İçerik İndeksi

Gösterge Açıklama ve Sayfa Numaraları	
GRI 101: Kuruluş 2016	
GRI 102: Genel Bildirimler 2016	
Kurumsal Profil	
102-1	Yasal Uyarı ve Künye (s.60)
102-2	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.44-50)
102-3	Yasal Uyarı ve Künye (s.60)
102-4	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.4)
102-5	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.92)
102-6	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.38)
102-7	Performans Verileri (s.40)
102-8	Performans Verileri (s.44)
102-9	Tedarik Zinciri Yönetimi (s.34)
102-10	Şirketin operasyonel veya mali yapısında ve tedarik zincirinde belirgin bir değişiklik yaşanmamıştır.
102-11	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Dünya Klasında Üretim ve Kalite (s.26); İnsan Hakları (s.30); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx
102-12	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11); İklim Değişikliği (s.22); İnsan Hakları (s.30); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx
102-13	Kurumsal Üyelikler (s.52-53)
Strateji	
102-14	CEO Mesajı (s.4-5)
102-15	CEO Mesajı (s.4-5); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-13)
Etik ve Dürüstlük	
102-16	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx ; http://www.tofas.com.tr/tr/hakkinda/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-17	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx
Yönetişim	
102-18	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6)
102-19	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-20	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-22	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.22-23, 109-110)
102-23	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.22-24)
102-24	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.109-110)
102-25	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx ; http://www.tofas.com.tr/tr/hakkinda/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-26	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-27	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)

102-28	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-29	Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.12)
102-30	Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-31	Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
102-32	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Tofaş Sürdürülebilirlik Raporu, Tofaş Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından incelenmesine müteakip Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi'ne sunulmuş ve Komite onayının ardından yayınlanmıştır.
102-35	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.118)
102-36	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.118)
102-37	Tofaş 2017 Faaliyet Raporu (s.118)
Paydaş Katılımı	
102-40	Paydaş Katılımı (s.14)
102-41	İnsan Hakları (s.30)
102-42	Paydaş Katılımı (s.14)
102-43	Paydaş Katılımı (s.14)
102-44	Müşteri Memnuniyeti (s.16-17); Kurumsal Vatandaşlık (s.37); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx
Raporlama Uygulaması	
102-45	Rapor Hakkında (s.3)
102-46	Rapor Hakkında (s.3); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
102-47	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
102-48	Rapor Hakkında (s.3)
102-49	Rapor Hakkında (s.3)
102-50	Rapor Hakkında (s.3)
102-51	Rapor Hakkında (s.3)
102-52	Rapor Hakkında (s.3)
102-53	Yasal Uyarı ve Künye (s.60)
102-54	Rapor Hakkında (s.3)
102-55	GRI İçerik İndeksi (s.46)
102-56	Bağımsız Denetim (s.54-58); Yasal Uyarı ve Künye (s.60)
Öncelikli Unsurlar	
Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Kurumsal Vatandaşlık (s.37)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
203-1	Kurumsal Vatandaşlık (s.37)
203-2	Tüketici Deneyimi (s.16-17); İnovasyon (s.18-19); Mobilite Çözümleri (s.22-23); Tedarikçi Geliştirme Uygulamaları (s.35); Kurumsal Vatandaşlık (s.37); Yerel Ekonomiye Katkı (s.37)

Etik Davranış ve Yolsuzlukla Mücadele 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35); http://www.tofas.com.tr/tr/surdurulebilirlik/Pages/EtikDegerler.aspx
205-1	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11)
205-2	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11)
205-3	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-11)
Enerji 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Kurumsal Vatandaşlık (s.37); İklim Değişikliği (s.22); Mobilite Çözümleri (s.22-23); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İklim Değişikliği (s.22); Mobilite Çözümleri (s.22-23); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
302-1	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
302-3	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
302-4	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
Emisyonlar 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İklim Değişikliği (s.22); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İklim Değişikliği (s.22); Mobilite Çözümleri (s.22-23); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
305-1	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
305-2	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
305-4	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
305-5	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
305-7	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.24-25); Performans Verileri (s.41)
Atık ve Tehlikeli Malzeme Yönetimi 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Çevre Yönetimi (s.27); Malzeme ve Atık Yönetimi (s.28); Mobilite Çözümleri (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
306-1	Su Yönetimi (s.27-28); Performans Verileri (s.41)
306-2	Malzeme ve Atık Yönetimi (s.28); Performans Verileri (s.41)
306-5	Su Yönetimi (s.27-28)

İş Sağlığı ve Güvenliği 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İş Sağlığı ve Güvenliği (s.32); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
403-1	İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim ve Uygulamaları (s.33)
403-2	Performans Verileri (s.43) Raporlama döneminde herhangi bir iş kazası sonucu ölüm ya da mesleki hastalık vakası yaşanmamıştır.
403-3	Performans Verileri (s.43)
403-4	İmzalanan toplu sözleşmelerin içeriğinde İSG taahhütlerimiz yer almaktadır. Son gerçekleştirilen toplu sözleşme, yasal mevzuata uyum, sağlık ve koruyucu ekipmanlarla ilgili konuları içermektedir.
Eğitim ve Öğretim 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Çalışan Gelişimi (s.31); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
404-1	Çalışan Gelişimi (s.31); Performans Verileri (s.42)
404-2	Çalışan Gelişimi (s.31)
404-3	Çalışan Gelişimi (s.31)
Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.30); Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
405-1	Performans Verileri (s.45)
405-2	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (s.30)
Ayrımcılığın Önlenmesi 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.30); Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
406-1	Raporlama döneminde ayrımcılıkla ilgili bir vaka yaşanmamıştır.

Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hakkı 2016

103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
407-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkının risk altında olduğu yönünde bir vaka gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.

Çocuk İşçiler 2016

103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
408-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında çocuk istihdamı konusunda bir risk gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.

Zorla ve Zorunlu Çalıştırma 2016

103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
409-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında zorla ve zorunlu çalışma konusunda bir risk gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.

Güvenlik Uygulamaları 2016

103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İnsan Hakları (s.30); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)
410-1	Tofaş faaliyet sahalarının güvenliğinin sağlanmasında alanında uzmanlaşmış, sertifikalı güvenlik personeli görev almaktadır. Güvenlik personelinin eğitim içeriğinde 3. taraflarla iletişim ve insan hakları konuları bulunmaktadır. Tüm güvenlik personeline şirket prosedürleri hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.

Tüketici Sağlığı ve Güvenliği 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu (s.21)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
416-1	Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu (s.21)
416-2	Raporlama döneminde araç ve yolcu emniyeti konularıyla ilgili yasal düzenlemelere uyumsuzlukla ilgili bir vaka yaşanmamıştır.
İş Yaşamı ve Özel Yaşam Dengesi 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetim (s.11-12); Sosyal Yaşam (s.32)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Marka Algısı 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetim (s.11-12); Marka Algısı (s.17)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Ürün ve Hizmet Kalitesi 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetim (s.11-12); Dünya Klasında Üretim ve Kalite (s.26)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Müşteri Memnuniyeti 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetim (s.11-12); Müşteri Memnuniyeti (s.16)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Tedarikçi ve Bayi İş Başarısı 2016	
103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Tedarikçi Geliştirme Uygulamaları (s.35); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35); Yetkili Bayi ve Servis Ağı (s.36)
103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.35)

Kurumsal Üyeliklerimiz

İklim Platformu (REC Türkiye)	Üyelik
Otomobil Sanayi Derneği	Yönetim Kurulu, Komite ve Çalışma Grubu Üyelikleri
Otomobil Distribütörleri Derneği (ODD)	Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Komite Üyelikleri
İstanbul Sanayi Odası (İSO)	36. Grup Meslek Komitesi ve Meclis Üyeliği
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO)	Meclis ve Komite Üyeliği
Türkiye Metal Sanayicileri Derneği (MESS)	Üyelik
Yabancı Sermaye Derneği (YASED)	Yönetim Kurulu ve Komite Üyelikleri; Otomotiv ve Yan Sanayi Çalışma Grubu Başkanlığı
Uludağ İhracatçı Birlikleri Otomotiv İhracatçıları Birliği (OIB)	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı
Bursa Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (BUSIAD)	Yönetim Kurulu ve Uzmanlık Grubu Üyelikleri
Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi (DOSAB)	Yönetim Kurulu ve Eğitim Komisyonu Üyelikleri
Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi ve İş Adamları Derneği (DOSABSIAD)	Genel Kurul Üyeliği
Türkiye Personel Yönetimi Derneği Bursa Şubesi (PERYÖN)	Üyelik
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Avrasya, Afrika ve Ortadoğu İş Konseyi (DEİK)	Üyelik
Türkiye Dış Ticaret Derneği (TÜRKTRADE)	Üyelik
Türkiye Kalite Derneği (KALDER)	Üyelik ve Yönetim Kurulu Üyeliği
Reklam Verenler Derneği (RVD)	Üyelik
İtalyan Ticaret Odası	Temsilcilik
Dünya İtalyan Girişimciler Derneği (CIIM EurAsiaMed)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD)	Üyelik ve Çalışma Grubu Üyelikleri
DENİZTEMİZ-TURMEPA	Üyelik

Kurumsal İletişimciler Derneği (KID)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)	Otomotiv Sanayi Meclisi Üyeliği, Otomotiv Ticaret Meclis Üyeliği
ERT-TBC	Üyelik
Finansal Kurumlar Birliği (FKB)	Üyelik ve Yönetim Kurulu Üyeliği
Işık Üniversitesi	Endüstri Mühendisliği Bölümü Danışma Kurulu Üyeliği
T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Alt Komite Üyeliği
Türkiye İç Denetim Enstitüsü Derneği (TİDE)	Üyelik
Türkiye Araştırmacılar Derneği (TUAD)	Üyelik
Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)	Kurumsal Üyelik ve Çalışma Grubu Üyelikleri
Yatırımcı İlişkileri Derneği (TUYİD)	Kurumsal Üyelik
Etik ve İtibar Derneği (TEİD)	Kurumsal Üyelik ve Temsilcilik
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim Vakfı (BUTGEM)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)	Otomotiv Sektör Komite Başkanlığı
Otomotiv Teknoloji Platformu (OTEP)	İcra Kurulu ve Güvenlik Grubu Üyeliği
ODTÜ/BİLTİR-ÜTEST Ürün Kullanımı Test Birimi (OATEST)	Danışma Kurulu Üyeliği
İstanbul Ticaret Odası (İTO)	Üyelik
Ulusal Kalıp Üreticileri Birliği (UKUB)	Yönetim Kurulu Yedek Üyeliği
Vergi Konseyi	Çalışma Grubu Üyelikleri
Kurumsal Risk Yönetimi Derneği (KRYD)	Üyelik

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endüstri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 12.06.2018

Beyan No: 03

Revizyon No: 01

Sayfa: 2 / 3

1. KAPSAM

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. işletmenin 01.01.2017-31.12.2017 tarihlerini kapsayan sera gazı emisyon raporunun *ISO 14064-1:2006 Sera Gazları-Bölüm 1: Sera Gazı Emisyonlarının ve Uzaklaştırmalarının Kuruluş Seviyesinde Hesaplanmasına ve Rapor Edilmesine Dair Kılavuz ve Özellikler Standardına* uygunluğunun, ISO 14064-3 standardına göre makul güven seviyesinde doğrulanmasına ilişkin saha ve ofis doğrulama faaliyetlerini Mayıs 2018 döneminde gerçekleştirmiştir.

Bu çalışmalar; *ISO 14064-3:2006 Sera Gazları-Bölüm 3: Sera Gazı Beyanlarının Doğrulanmasına ve Onaylanmasına Dair Kılavuz ve Özellikler Standardı* gereği Kapsam 1 (doğrudan sera gazı emisyonları) ve Kapsam 2 (enerji dolaylı sera gazı emisyonları) sera gazı emisyonlarını içeren sera gazı emisyon raporunun önemli hatalar içermediği sonucuna makul güvenle varan bir doğrulama görüşü sunmak ve Kapsam 3 (diğer dolaylı sera gazı emisyonları) sera gazı emisyonlarının sınırlı güven seviyesinde doğrulanmasını sağlamak amacıyla yürütülmüştür.

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş., işletmenin karbon saydamlık projesi gereklilik şartlarını yerine getirmek için hazırlanmış olan sera gazı doğrulama beyanını Karbon Saydamlık Projesi kapsamında onaylamaktadır.

2. SERA GAZI BEYANI

Doğrulanmış Sera Gazı beyanları aşağıdaki gibidir:

- 2017 Sera Gazı Envanteri, ISO 14064-1:2006 Standardını da içeren yaygın sektör uygulamalarıyla uyumlu olarak geliştirilmiştir.
- 2017 yılında Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı emisyonları **137.603 tCO₂e** olarak hesaplanmıştır. Her bir kaynağı içeren emisyon kaynakları doğrulama raporunda verilmektedir.
- 2017 yılında Kapsam 3 Sera Gazı emisyonları **8.294.889 tCO₂e** olarak hesaplanmıştır. Her bir kaynağı içeren emisyon kaynakları aşağıda verilmiştir:

- Satın alınan mal ve hizmetler	:	694.984 tCO₂e
- Ürün taşıma ve dağıtım	:	166.884 tCO₂e
- Operasyonlarda oluşan atıklar	:	791 tCO₂e
- İş seyahatleri	:	300 tCO₂e
- Çalışanların ulaşımı	:	3.444 tCO₂e
- Hammadde taşıma ve dağıtım	:	43.880 tCO₂e
- Satılan ürünlerin kullanımı	:	7.114.408 tCO₂e
- Satılan ürünlerin yaşam döngüsü	:	270.198 tCO₂e

3. GÜVENCE SEVİYESİ

Yukarıdaki Sera Gazı beyanlarına ilişkin makul ve sınırlı güvence seviyelerinde bir görüş ortaya çıkarmak doğrulamanın asıl görevidir. Tüm sürecin;

- ISO 14064-1:2006 genel gereksinimlerine uyumluluğu,
- 01.01.2017-31.12.2017 periyodu için hesaplanan Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının makul olup olmadığı,
- 01.01.2017-31.12.2017 periyodu için hesaplanan Kapsam 3 emisyonlarının hangi seviyede sınırlı olduğu,

incelenmiştir.

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endüstri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 12.06.2018

Beyan No: 03

Revizyon No: 01

Sayfa: 3 / 3

4. DOĞRULAMA FAALİYETLERİ

Sera Gazı doğrulamaları için Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. tarafından gerçekleştirilen doğrulamada ISO 14064-3:2006 standardı uygulanmıştır. Aşağıdaki doğrulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir:

- Emisyon raporu dahil olmak üzere belge, prosedür ve metodolojilerin gözden geçirilmesi,
- Risklerin değerlendirilmesi ve doğrulama planlaması,
- İşletme kalite yönetim sistemleri de dahil olmak üzere belge, kontrol ve metodolojilerin değerlendirilmesi,
- Doğrulama raporundaki doğrulama bulguları ve önemli konuların değerlendirilmesi,
- Doğrulama raporundaki önemli konuların değerlendirilmesi ve ilgili çözümlerin incelenmesi,
- Doğrulama beyanın yayınlanması ve doğrulamanın tamamlanması.

5. DOĞRULAMA GÖRÜŞÜ

Sera Gazı beyanı; gerçekleştirilen süreç ve prosedürlere dayanarak, ISO 14064-1 gereklerine uygun olarak hazırlanmıştır.

SERA GAZI Beyanı #1: Sera Gazı Envanteri, ISO 14064-1 Standardı genel şartlarına uygundur.

SERA GAZI Beyanı #2: Toplam **137.603 tCO₂e** Sera Gazı emisyonu; **68.467 tCO₂e** doğrudan emisyonlar (Kapsam 1) ve **69.136 tCO₂e** enerji dolaylı emisyonlar (Kapsam 2) ile makul seviyede hesaplanmıştır.

Görüş Bildirimi

Uluslararası standartlar temelinde gerçekleştirilen doğrulama denetim sonucunda Sürdürülebilirlik Raporu'nda açıklanan 2017 yılı sera gazı emisyon verileri (Kapsam 1 ve Kapsam 2) makul güvence ile doğrulanmıştır.

SERA GAZI Beyanı #3: **8.294.889 tCO₂e** olarak belirtilen diğer dolaylı emisyonlar (Kapsam 3) sınırlı seviyede hesaplanmıştır.

Görüş Bildirimi

Uluslararası standartlar temelinde gerçekleştirilen doğrulama denetim sonucunda Sürdürülebilirlik Raporu'nda açıklanan 2017 yılı sera gazı emisyon verileri (Kapsam 3) sınırlı güvence ile doğrulanmıştır.

Onur YILMAZ
Teknik Yönetici
Sera Gazı Baş Doğrulayıcısı

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL

Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: tbb@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

GÜVENCE BEYANI (Makul Güven)

Beyan Tarihi: 13.06.2018

Beyan No: 04

Revizyon No: 01

Sayfa: 1 / 2

TÜRK LOYDU

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş. GÜVENCE BEYANI (MAKUL GÜVEN)

TL İş No: 9930

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: tbb@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

GÜVENCE BEYANI (Makul Güven)

Beyan Tarihi: 13.06.2018

Beyan No: 04

Revizyon No: 01

Sayfa: 2 / 2

1. ÇALIŞMANIN KAPSAMI

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. TOFAŞ 2017 Sürdürülebilirlik Raporunda yer alan Küresel Raporlama Girişimi (GRI) performans göstergeleri olan;

- G4-EN3 Enerji Verimliliği ve Emisyon Performans Verileri
- G4-EN8 Su Yönetimi Performans Verileri
- G4-EN10 Su Yönetimi Performans Verileri'nin

Küresel Raporlama Girişimi GRI G4 Sürdürülebilirlik Raporlaması İlkelerine göre uygunluğunun makul güven seviyesinde bağımsız güvencesini sağlamak için saha ve ofis doğrulama faaliyetlerini yürütmüştür. Doğrulama faaliyetleri, Haziran 2018 döneminde gerçekleştirilmiştir.

TOFAŞ 2017 Sürdürülebilirlik Raporu'ndaki bilgiler ve sorumluluğu kuruluşa aittir ve Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. sürdürülebilirlik raporunun hazırlanmasına dahil olmamıştır. Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş.'nin görev ve sorumluluğu, var olan bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliğinin ve bu bilgilerin elde edilmesi, analizi ve gözden geçirilmesi için kullanılan temel sistem ve süreçlerin bağımsız güvencesini sağlamaktır.

2. DOĞRULAMA FAALİYETLERİ

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. bağımsız güvence kapsamının bir parçası olarak aşağıdaki doğrulama faaliyetlerini gerçekleştirmiştir:

- a. Çalışma; TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'ye ait İstanbul Cad. No:574 16369 Bursa adresindeki üretim tesisi ve Büyükdere Cad. No: 145 Tofaş Han 34394 Zincirlikuyu/İstanbul adresindeki merkez ofisi kapsamaktadır.
- b. İstanbul Cad. No:574 16369 Bursa adresindeki üretim tesisinde 01.06.2018 tarihinde saha ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- c. Saha ziyareti doğrulamasında ilgili veri sistemleri ve veri toplama, derleme ve analiz süreçlerinden sorumlu olan ilgili personeller ile görüşmeler yapılmıştır.
- d. Performans gösterge verilerinin referans dokümanlar ile kontrolü ve doğrulanması,
- e. Veri ve bilgi yönetim sistemlerinin; verileri toplama, birleştirme, analiz ve gözden geçirme yönünden değerlendirilmesi.

3. GÜVENCE BEYANI

Çalışmalarımızın sonucunda güvence kapsamındaki verilerin makul güven seviyesinde; açık, anlaşılır, erişilebilir, doğru ve güvenilir olduğu; herhangi bir maddi hata ya da yanlış beyan içermediği tespit edilmiştir.

Bu doğrultuda oluşturduğumuz görüşümüze göre; TOFAŞ 2017 Sürdürülebilirlik Raporunda yer alan Küresel Raporlama Girişimi (GRI) performans göstergeleri (Enerji Verimliliği ve Sera Gazı Emisyonları, Su Yönetimi) doğrulama ekibi tarafından doğrulanmış ve onaylanmıştır.

Onur YILMAZ
Teknik Yönetici
Sera Gazı Baş Doğrulayıcısı

TÜRK LOYDU

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI GREENHOUSE GAS VERIFICATION STATEMENT

Belge No / Certificate No : 2018.9918.0003

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

GENEL MÜDÜRLÜK / HEAD OFFICE:
BÜYÜKDERE CAD. NO: 145 TOFAŞ HAN
34394, ZİNCİRLİKUYU, İSTANBUL, TURKEY

ÜRETİM TESİSİ / PRODUCTION FACILITY:
İSTANBUL CAD. NO: 574
16369, BURSA, TURKEY

firmasında Türk Loydu tarafından
Türk Loydu hereby certifies that,

TS ISO 14064-1 : 2006

(Aynı zamanda düzenlenen bu belge ISO 14064-3'e uygun olarak süreç, izleme ve raporlama gerekliliklerinin sağlandığını gösterir)
(As well as criteria given to provide for consistent operations, monitoring and reporting in ISO 14064-3: 2006)

standardına uygun olarak gerçekleştirilen doğrulama sonucunda
in consequence of the verification carried out in compliance with the standard

Toplam Sera Gazı Emisyonu Total Greenhouse Gas Emission	: 137.603 tCO ₂ e
Doğrudan Emisyonlar Direct Emissions	: 68.467 tCO ₂ e
Enerji Dolaylı Emisyonlar Energy Indirect Emissions	: 69.136 tCO ₂ e
Güven Seviyesi Level of Assurance	: Makul : Reasonable

yukarıda bildirilen Sera Gazı Bildirimi kapsamında doğrulanmıştır.
verified within the scope of above-mentioned Greenhouse Gas Assertion.

Doğrulama Periyodu / Verification Period : 01.01.2017-31.12.2017
Belgelendirme Tarihi / Date of Certification : 12.06.2018
Doğrulama Raporu Ref.No / Ref.No of Verification Report : 9918-02

Sorumlu Müdür
Responsible Manager

Teknik Yönetici
Technical Manager

Tofaş 2017 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaş Geri Bildirim Formu

Dahil olduğunuz paydaş grubunu belirtiniz.			
Çalışan		Yerel Halk	
Hissedar		Yerel Yönetim	
Tedarikçi		Kamu Kuruluşu	
Bayi		Üniversite & Akademisyen	
Müşteri		Çalışan Ailesi	
STK		Diğer (lütfen belirtiniz)	
Medya			

Rapor hakkındaki genel izleniminiz nasıl?				
	Çok İyi	İyi	Yeterli	Zayıf
İçerik				
Kapsam				
Önceliklendirme				
Okunabilirlik				
Sayısal Verilerin Anlaşılabilirliği				
Karşılaştırılabilirlik				
Tasarım				

Rapor beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor?	
Kapsamlı şekilde karşılıyor.	
Kısmen karşılıyor.	
Hiç karşılamıyor.	

Rapora yönelik yorum, beklenti ve önerilerinizi paylaşınız.

Ad Soyad:

Email:

Telefon:

Yasal Uyarı ve Künye

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.

Genel Müdürlük:

Büyükdere Caddesi No: 145 Tofaş Han 34394
Zincirlikuyu/İstanbul/Türkiye
T: 0212 275 33 90
F: 0212 275 39 88

Fabrika:

İstanbul Caddesi No: 574 16110 Bursa/Türkiye
T: 0224 261 03 50
F: 0224 255 09 47

Rapor hakkında bilgi edinmek; görüş ve önerilerinizi
iletmek için Sürdürülebilirlik Sorumlumuz ile iletişime
geçebilirsiniz:

sustainability@tofas.com.tr
T: 0212 275 33 90

Raporlama Danışmanı:

info@kiymetiharbiye.com
T: 0212 279 13 13

Tasarım:

Tayburn
www.tayburnkurumsal.com
T: 0212 227 04 36

Yasal Uyarı:

Tofaş 2017 Sürdürülebilirlik Raporu ("Rapor"), Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. ("Tofaş") tarafından hazırlanmıştır. Bu Rapor'da yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgi, görüş ve değerlendirmeler Tofaş tarafından sağlanmış ve bu Rapor amacıyla -enerji, su ve sera gazı emisyonlarına yönelik veriler haricinde- bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu Rapor, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu raporda yer alan bilgiler Tofaş hisselerinin satışına ait herhangi bir teklifi veya bir teklifin parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet niteliği teşkil etmez ve bu Rapor'un yayımlanmasıyla bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu Rapor'da yer alan tüm bilgi ve ilişkili belgelerin, Rapor'un kapsadığı dönem itibarıyla doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler güvenilir kaynaklara dayanarak iyi niyetle açıklanmıştır. Ancak Tofaş bu bilgilere yönelik herhangi bir beyan, garanti ya da taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak Tofaş, Tofaş hissedarları, Tofaş iştirakleri veya onların yönetim kurulu üyeleri, çalışanları ve danışmanları, bu Rapor kapsamında açıklanan herhangi bir bilgi ya da iletişimde veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde kişi veya kişilerin doğrudan ya da dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.

www.tofas.com.tr